МОСКВАҺАА МЭДЭЭСЭНЭ

ГАВАНА

АЗИИН, АФРИКЫН, ЛАТИИН АМЕРИКЫН АРАДУУДАЙ ҺАНАЛАА НЭГЭДЭЛГЫН НЭГЭДЭГЭЭР КОНФЕРЕНЦИДЭ

Революционно Кубын ниислэл хотодо сугларһан Азиин, Африкын, Латиин Америкын арадуудай һаналаа нэгэдэлгын нэгэдэгээр конференцидэ хабаадагшадые халуунаар амаршалнабди.

Эзэрхэг түримхэй этэгээдүүдтэ, колониализмда эсэргүү, арадуудай национальна болон социальна талаараа сүлөөрхын түлөө бүхы тэмсэлшэдэй анхарал мүнөөдэр Гавана хото тээшэ хандуулагданхай байна. Совет хүнүүд империализмда эсэргүү тэмсэгшэ гурбан түбиин улад зоной эмхидэл жагсаалые бүри ехээр бэхижүүлхэ, социалис оронуудай арадуудтай, уласхоорондын хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнтэй эдэнэй дайшалхы хани барисаае улам батадхаха хэрэгтэнь туһа хүргэхэ гэжэ батаар этигэн, танай конференциие амаршална.

Империализмда эсэргүү хүсэнүүдэй хамтын ябуулга уласхоорондын мүнөөнэй оршон байдалда имагта шухала болонхой. Вьетнамай баатарлиг арадта эсэргүү эзэрхэг түримхэй сэрэгэй ябуулгын дэлисэ хэмжээн улам үргэдэнэ. Америкын Холбоото Штадуудай империалистнууд бүхы түрүү үзэл бодолтой хүнүүдые үһэрижэ байна. Колонизаторнууд Африкын, Араб Зүүн зүгэй, Латиин Америкын олохон арадуудые дарлажа үргэлжэлһөөр. Урда-Африкын Республика ба Урда Родези олон миллион хүнүүдтэ расис түрмэ шоронууд болгогдоо. Империалистнууд Латиин Америкын арадууд тушаа дура зоргоороо доромжолон дойлоно. Эдэнэр Доминиканска Республикада эсэргүү эзэрхэг хархис ябуулга элеэр хэжэ байнхай. Баруун хахад түбидэхи түрүүшын социалис орон —Куба тушаа хардалга гүрдэлгын, заналта гардалгын политика таһалгаряагүй ябуулна.

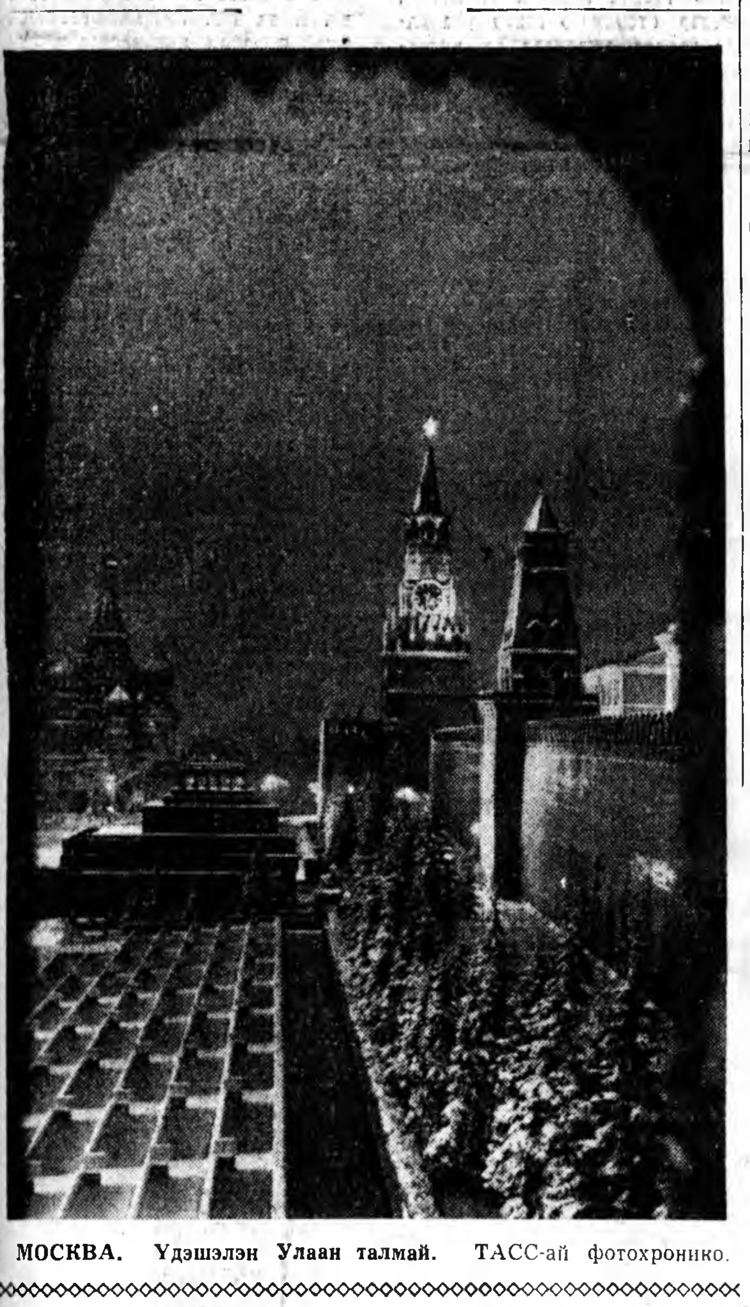
Азиин, Африкын, Латиин Америкын сүлөөдэ дуратай арадууд бүхы дэлхэйн түрүү үзэл бодолтонтой хамтадаа эзэрхэг түримхэйшүүлдэ хатуу шанга харюу үгэхэ, арадуудай бэеэ даанги, аюулгүй байдал аршалан хамгаалха, сүлөөрһэн оронуудта шэнэ түхэлэй колониализмын шэбээлэн эшээлхэ ябадал тохёолдуулхагүй байха гэжэ батаар этигэнэбди.

Империалистнуудай дура зоргоороо аашалха, бусад оронуудай дотоодын хэрэгүүдтэ хамаархаха ябадалые совет арад эрид буруушаана, интернациональна уялгадаа үнэн байжа, сүлөөтэ, национальна бэеэ дааха байдалай түлөө тэмсэгшэ арадуудта али бүхы дэмжэлгэ үзүүлнэ, үзүүлхэшье байха.

Хүгжэжэ байгаа оронуудай экономическа талаараа бэеэ дааһан байдалтай бололгодо һаад тойбо татаха, арад зоной аша туһада социальна үндэһэн ехэ хубилалтануудые хэхэ замда тэдэниие оруулхагүй гэжэ империалистнууд али болохоор оролдоно. Экономическа асуудалнуудаар танай конференциин гаргаһан шиидхэбэринүүд шэнэ түхэлэй колониализмда эсэргүү, национальна экономикын хурдан түргэн хүгжэлтын түлөө тэмсэлдэ туһа хүргэхэнь дамжаггүй. Советскэ Союз хүгжэжэ байгаа оронуудые өөрынгөө зүгһөө саашадаашье эдэбхитэйгээр дэмжэхэ, тэдэнтэй түгэс, бүрин тэгшэ эрхэтэ харилсаа холбоогоо улам бэхижүүлхэ, үргэдхэхэ байха.

Гаванока конференци зарлаһан ябадал Азиин, Африкын ба Латиин Америкын арадуудай бата нэгэдэлтэй, нягта эмхидэлтэй болохо гэһэн хэлбэришэгүй эрмэлзэлэлэй, империализм ба колониализмда эсэргүүсэн, сүлөөтэ, бэеэ даанги байдалай түлөө, социальна хүгжэлтэ дэбжэлтын түлөө, арадуудай хоорондын эб найрамдалай түлөө суг хамта эрид шууд тэмсэхээр эдэнэй бэлэн байһанайнь эли тодо гэршэ болоно. Гурбан түбиин арадуудай аша туһада, бүхы дэлхэйн арадуудай аша туһада конференциинтнай амжалтатайгаар үнгэрхыень үнэн зүрхэнһөө хүсэнэбди.

Л. БРЕЖНЕВ. А. КОСЫГИН.

МОСКВА. Үдэшэлэн Улаан талмай. ТАСС-ай фотохронико.

Буряадай АССР-эй зургаадахи зарлалай Верховно Соведэй наймадахи сессиин нээгдэхэ тухай

Буряадай АССР-эй зургаадахи зарлалай Верховно Соведэй наймадахи сесси январиин 7-ной үглөөнэй 10 часта Соведүүдэй 2-дохи байшангай Ехэ зал соо нээгдэхэ.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НҮХЭР И. В. БАРАННИКОВТА БУРЯАДАЙ АССР-эй ҺУРГУУЛИИН ГАБЬЯАТА БАГШЫН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

Республикын арадай гэгээрэлэй талаар габьяатай байһанайнь түлөө, 50 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, нүхэр **Баранников** Иннокентий Васильевичта — РСФСР-эй Педагогическа наукануудай академиин национальна һургуулинуудай институтдай секторые даагшада **Буряадай АССР-эй һургуулиин габьяата багшын** хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. ХАХАЛОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Л. САБУРОВ.

Улаан-Үдэ. Соведүүдэй байшан.
1966 оной январиин 3.

А. Н. Косыгин Ташкент ерэбэ

ТАШКЕНТ, январиин 2. (ТАСС). Индиин премьер-министр Лал Бахадур Шастри, Пакистанай президент Мохаммед Айюб Хан гэгшэдэй Ташкентдэ уулзахаяа байһантайнь дашарамдуулан, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин эндэ ерэбэ.

А. Н. Косыгинтай хамта СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, СССР-эй Обороной министр Советскэ Союзай Маршал Р. Я. Малиновский болон бусад тушаалтад ерэлсээ.

Үнэн зүрхэнэй амаршалга

Кубын революциин габьяата илалтын долоон жэлэй ойтой —Сүлөөрэлгын үдэртэй, мүн Шэнэ жэлээр дашарамдуулан, нүхэд Л. И. Брежнев, Н. В. Подгорный, А. Н. Косыгин нүхэд Ф. Кастро, О. Дортикос гэгшэдтэ телеграмма эльгээгээ. Энээн дотороо КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, бүхы совет арадай үмэнэһөө Кубын арадые, Кубын компартиин ЦК-е, Кубын Республикын революционно правительствые гайхамшаг үдэрөөр үнэн зүрхэнһөө амаршалан, баяр хүргэбэ.

(ТАСС).

ШЭНЭ ЖЭЛДЭ ШЭНЭ ЗОРИГТОЙГООР

Үнгэрэгшэ 1965 он манай ниитэ хэрэгтэ, манай бүгэдын тэмсэлдэ ёһотойл һайнаар алба хээ. Тэрэ жэлдэ Советскэ Союзай арадай ажахы, соёл культура болон эрдэм наука улам хүгжэһэн, шэнэ амжалта туйлаһан байгаа. Долоон жэлэй турша соо Совет ороной промышленна үйлэдбэри 84 процентээр ехэ болоо гэжэ дурдабал, энэ хүгжэлтэмнай бүришье һаа ойлгосотой, бүришье һаа эли тодо боложо үгэнэ бшуу. Хүдөө ажахынташье хүдэлмэрилэгшэд мал ажалай продукт абаха жэлэйнгээ түсэб үлүүлэн дүүргээ һэн. Иимэ баатарлиг алхам хэхын тула дундаршагүй хүсэл зориг хэрэгтэй байһан. Иимэ эршэ зориг манай арадта бии байгаа, иимэ эршэ зориг агууехэ Ленинэй байгуулһан коммунистнуудай парти манда үгөө юм.

Партиин сэсэн мэргэниинь, арадай абарга ехэ хүсэндэ батаар этигэдэг байһаниинь, ажахын байгуулалтын орёо оньһон асуудалнуудые эгээл зүбөөр шиидхэдэг байһаниинь үнгэрэгшэ жэлдэ болоһон Центральна Комитедэй мартын ба сентябриин Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдээр гэршэлэгдэнэ. Партиин зааһан замаар дабшажа, эдэ Пленумүүдэй заабариин ёһоор алхамаа жэгдэдхэн, манайшье республикын ажалшад нёдондо мүн лэ бага бэшэ амжалта илалтануудые туйлаа һэн. Буряадай АССР-эй промышленность долоон жэлэйнгээ түсэб хоёр һараар уридшалан дүүргээд, түсэбһөө гадуур 18 миллион түхэригэй продукци бүтээн гаргаа. Республикымнай түрүү предприятинуудай тоодо Улаан-Үдын Ленинэй орденто локомотив-вагон заһабарилгын, «Электромашина» заводууд, Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай «Первомайский» рудник болон бусад орохо ёһоороол оролсоно.

КПСС-эй ЦК-гай мартын Пленумэй һүүлээр удаан сагай үнгэрөөшьегүй һаа, хүдөө нютагуудтамнай сэдьхэл баясама хубилалтанууд боложо эхилээ. Республикымнай колхоз, совхозууд гүрэндэ орооһо таряа, мяха, нооһо гэхэ мэтын продукци худалдаха түсэбүүдээ сүм бэелүүлээд, эдёэ хоолой зүйлнүүдые бүри элбэгжүүлхэ гэһэн хараа түсэб табинхай. Эдэ хараа түсэбүүдээ бэелүүлхэдэнь, али бүхы арга боломжо, таатай зохид эрхэ байдал ажахы бүхэндэ бии гээшэ. Имагтал эмхитэй гуримтайгаар, эршэ зоригтойгоор тэмсэхэ хэрэгтэй.

1966 он коммунизмын аша туһада, коммунизмын агуу ехэ хэрэгтэ хүдэлжэ эхилбэ. Энэ жэлнай совет арадта илангаяа шухала удхатай. Ушарынь гэхэдэ, энэ жэлдэ КПСС-эй XXIII съезд болохо юм. Мүн энэл жэлдэ шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэб бэелүүлэгдэжэ захалба. Иимэ оршон байдалда габшагай ёһоор ажаллаха, шэнэ жэлэй түрүүшын үдэрһөө хүдэлмэришэн бүхэнэй, коллектив бүхэнэй халаанайнгаа, һарынгаа түсэб даабаринуудые жэншэдгүй дүүргэжэ байха, ажалай бүтээсые хэлбэришэгүйгөөр дээшэлүүлхэ, продукциин өөрынь үнэ сэн улам хямдаруулха, шанарыень һайжаруулха гээшэ угаа ехэ удха шанартай. Тиимэһээ партийна съездын урда тээхи ажалай вахтада жагсагшадай зэргэнүүдые бүри олошоруулха, социалис мүрысөө оншотойгоор, улам эршэтэйгээр дэлгэрүүлхэ хэрэгтэй. Эдэ асуудалнууд партийна, профсоюзна организацинуудай, ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй гол анхаралда байха болоно.

Республикымнай хүдөөгэй ажалшад тон ехэ, харюусалгатай хүдэлмэриин богоһо дээрэ гараба. Малай үбэлжэлгые эмхитэйгээр үнгэргэхын, хабарай тарилгые түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтахын хажуугаар үбэлэй эртын хурьгадые абаха халуун хаһа оробо. Тээсгэн республикымнай түрүү хонишодой зүблөөндэ хабаадагшад хонин бүриһөө эрхэ бэшэ хурьга абаха гэһэн уряатайгаар бүхы хонишодто хандаа һэн. Хэрбээ мүнөө эдэ үдэрнүүдтэ шэнэ түлые гарза хоролтогүйгөөр абажа шадаагүй һаа, ээлжээтэ ямар нэгэн кампани гэжэ тоолоод, хонидые хурьгалуулгада ёһо тэдыгээр хандаа һаа, хонишодоймнай абаһан социалис уялганууд хии хооһон шашалдаан болоод, юрэ саарһан дээрээ үлэшэхэ жэшээтэй. Ушар иимэһээ ажахын хүтэлбэрилэгшэд, нэн түрүүн зооветеринарна мэргэжэлтэд, хурьгадые абалгада үдэр бүри һанаагаа табижа, хаһа саг сооньь али болохо туһаламжа хүргэжэ байха уялгатай. Хурьгадай олоороо «адхаржа» байһан үедэ эмхи гуримгүйгөөр, нозгой нобшоор ажаллажа огто болохогүй. Хурьгадые абалга—мүнөөдэрэй дайшалхы фронт гэжэ сэгнэгдэхэ ёһотой.

Коммунизмын материально-техническэ үндэһэ һуури байгуулха, улад зоной һуудал байдал улам саашадань һайжаруулха хэрэгые бүри түргэдхэхын тулада партимнай мүнөө үедэ экономическа үндэһэн шухала хубилалта хэжэ байна. Арадай ажахые хүгжөөхэ, хүн зоной үшөө ехэ зол жаргалтайгаар ажаһуудаг болохо хэрэгтэ шэнэ табан жэлэй түсэб горитой һуури эзэлхэ юм. Тиимэһээ түрүүшынь жэлэй даабаринуудые эдэ үдэрнүүдһээ эхилжэ, нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ байха, орьёлон бусалма дабхар хүсэтэйгөөр оролдохо гээшэ ажалшан бүхэнэй нэрэ хүндын хэрэг болог лэ!

Шэнэ жэлэй богоһо алхан ороод байхадаа, шэнэ хүсэтэйгөөр тэмсэхэ, түсэб даабаря дүүргэдэггүй предприятиин, колхоз, совхозой байхагүйн түлөө оролдохо, тиигэжэ тэдэниие ашаг олзотойгоор хүдэлдэг болгохо, даажа абаһан ажалдаа ханша хэрэгээр, гүрэнэй зөөридэ эзэн бусаар хандаха ябадалтай эрид шангаар тэмсэхэ болонобди. Ниитын зөөри арьбалха, алмаха, гүрэнэй мүнгэ зөөри гамтайгаар гаргашалха, тэрэниие тооложо һураха, экономическа хүдэлмэри үндэһөөрнь һайжаруулха гэһэн зорилго мүнөө улам шангаар табигдана. Тиихын тула партийна, советскэ, ажахын органууд шэнэ үеын эрилтэдэ хүрэмөөр эмхидхэлэй болон хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулха, хүтэлбэрилхы үүргээ улам дээшэлүүлхэ болоно.

Коммунис партиин XXIII съездые эрхимээр угтахын, шэнэ табан жэлэй түсэб амжалтатайгаар бэелүүлхын түлөө бүгэдэ арадай мүрысөө бүри үргэн далайсатайгаар дэлгэрүүлэе, шэнэ жэлдэ шэнэ зоригтойгоор ажаллая!

БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ! 43-дахи жэлээ гарана.

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 2 (10988) | 1966 оной январиин 4, вторник | Сэн 2 мүнгэн

БАЯСАМА ҮРЭ ДҮН

Хуушан жэлые хүндэ ямбатайгаар үдэшөөд, шэнэ жэлэй богоһо алхажа ороод байхадаа, хэһэн бүтээһэн юумэеэ эрьежэ харадаг ёһо заншал бии гээшэ.

Энэ талаар Мухар-Шэбэрэй аймагай «Знамя Ленина» колхозойхидто яһала эрьен хараха, хэһэн ажалаараа баясаха юумэн нилээд бии.

Үнгэрһэн жэлдэ колхоз гүрэндэ тариан, мал ажалһаа абтадаг бүхы продуктнуудые худалдаха жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь урид бэелүүлжэ, нилээд ехээр үлүүлэн дүүргээшье. Жэшээлхэдэ, 750 центнер нооһо гүрэндэ худалдаха түсэбтэй аад, 932 центнер нооһо Эхэ орондоо үгөө. Артелиин түрүү хонишод Балдан-Доржо Бадмаев, Намсарай Гомбоев, Намсарай Доржиев болон бусад хонидһоо нооһо ехээр хайшалжа, түл олоор абаа юм. Тиихэдэ жэлэй түсэбһөө гадуур 640 центнер мяха, 30 мянган үндэгэ гүрэндөө худалданхай.

Һаяшаг декабриин 29-нэй мэдээгээр бэлэдхэлэй пунктда 8259 центнер һү тушаажа, түсэбөө баһал дүүргэһэн тухайгаа элидхэбэ. Тэрээнһээ хойшо үнгэрһэн хоёр үдэр соо үшөө 50 центнер һү гүрэндөө худалдаба.

Эдэ туйлаһан зарим тэды үрэ дүнгүүдтээ дашуураад, һанаагаа амаржа яашье болохогүй байһаниие эндэхид һайн ойлгоно. Эндэхид партиингаа болохоёо байһан XXIII съездын урда тээ социалис мүрысөө үргэн далайсатайгаар дэлгэрүүлжэ, шэнэ жэлэй түрүүшын үдэрһөө гүрэндөө мяха, һү ехээр худалдаха зорилго табина.

Мүнөө колхозой Галтайн фермэ (даагшань Б Бадмаев), Калиновкын фермэ (даагшань А. Ковалев) үхэр малаа зүбөөр эдеэлүүлжэ, харуулжа, үбэлэй энэ шанга хүйтэн соошье һү элбэгээр һаана.

В. ШИРДАРМАЕВ.

Вьетнамай залуушуул, бидэнэр тантайбди!

Вьетнамай залуушуулда туһалха фондо мүнөө үедэ 110 мянгаһаа дээшэ түхэриг сугларaад байна. Энэ фонд ВЛКСМ-эй Центральна Комитедээр байгуулагдаа. Совет хүбүүд, басагад Америкын эзэрхэг түримхэйнэртэ эсэргүүгээр, баатарлигаар тэмсэжэ байһан нүхэдтөө үнэн зүрхэнһөө туһалха хүсэлэнтэй. Фондын мүнгөөр худалдажа абтаһан медикаментнүүд, хубсаһа, һургуулиин хэрэгсэлнүүд, мүн бусадшье эд бараан Вьетнам эльгээгдэхэнь.

Эдэ үдэрнүүдтэ совет залуушуул шэнэ жэлээр дашарамдуулан, олон тоото телеграмма, бэшэгүүдые эльгээхэдээ, Америкын булимтарагшадта эсэргүүсэн тэмсэжэ байһан Вьетнамай патриодуудтай һаналаа нэгэдэнги байһанаа мэдүүлнэ.

(ТАСС).

КПСС-эй XXIII съездые угтуулан

АЛТАШАДАЙ АМЖАЛТА

БАГДАРИН. (Телефоноор абтаба). Маловска үйлэдбэриин участогай горнягууд долоон жэлэй һүүлшын жэлдэ һайнаар ажаллажа гараа. Энэ участок Цыпиканай приискын управлениин алта малтадаг гол газарынь болохо юм. Горнягууд алта малтан абаха гүрэнэй түсэбые холо үлүүлэн дүүргээ.

Драга дээрэ хүдэлдэг П. Б. Огибалов, бульдозерист А. И. Скрипин, газар малтагша Н. М. Елшин болон бусад түрүүшүүл партиин XXIII съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ эрхимлэнэ.

Участогай коллектив үнгэрһэн жэлэйнгээ амжалта арьбадхажа, ерэһэн шэнэ жэлдэ гүрэнэй түсэб үлүүлэн дүүргэхэ гэжэ шиидэнхэй.

Таня Жаргалова Ториин совхоздо һаалишанаар хоёрдохи жэлээ ажаллажа байна. Найман класс дүүргэһэнэй һүүлээр һаалишан болохомни гэжэ һайн дураараа ерээ һэн. Сугтаа хүдэлдэг һаалишадынь «Таня бэрхэ басаган даа, ажал хүдэлмэридөө абьяастай бэрхэ» гээд магтана.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

ОЛЗОТОЙГООР, БҮТЭЭСЭТЭЙГЭЭР

Овощ тарижа, баян ургаса ургуулдаг М. Г. Павлуцкиин даадаг звеногой дүй дүршэлһөө

Мухар-Шэбэрэй «Забайкалец» колхозой овощ таригшад энэ жэлдэ баян ургаса хуряаһан байгаа. Энээнһээ урагша 3—4 жэлэй үедэ биратай ургаса абтадаггүй һэн. Гектар газарһаа оройдоол дүшөөд центнер овощ хуряагдажа байхадань, ажахыда олзо доход орохоһоо байтагай, энэнь гарза ехэтэй хүдэлмэри болоод һаладаг байгаа бшуу. Ушар тиимэһээ овощ тарилга «олзо доход багатай» дээрэ тоологдодог байһан.

Тиигээд огородой баян ургаса абадаг болохын тулада колхозой правлени анхаржа, шухала хүдэлмэри ябуулагдажа эхилээ. Урдань 1960 оной гаратар гурбан комплексно бригадада овощ таригдадаг байгаа. Бригада бүхэн өөрын хубита газаргай, түсэб даалгабаритай байһан. Теэд тарилгаһаа эхилээд, хуряалгын дүүрэтэр бүхы хүдэлмэринь гараар хэгдэдэг, овощ таригшадай ажал хүшэр хүндэ байһан. Заримдаа хэды ехэ оролдолгын гаргагдаашье һаа, огородто таригдаһан ургамалнууд саг соогоо харууһанай хэгдээгүй дээрэһээ буртаг үбһэндэ дарагдашаха, тиигээд биража ургадаггүй байба. Энээнһээ гадна, овощиие олон ондоо газарта гэхэ гү, али бригада бүхэндэ тарижа байхада, зэдынньшье олон байдаг һэн. Зарим бригадын һайн ургаса абахада, нүгөөдэнь муугаар ажалладаг байгаа. Эдэ дутагдалнуудые усадхахын тулада овощ тариха хүдэлмэри ганса бригадада даалгагдажа үгтэһэн байна. 1962 онһоо эхилээд Михаил Гурьянович Павлуцкий овощ таридаг звеное даажа абаа бэлэй. Энэ звеное хүтэлбэрилдэг болоходоо, нүхэр Павлуцкий түбхын түрүүн саг үргэлжэ хүдэлдэг хүнүүдые звенодоо шэлэжэ олоһон байха юм. Мүнөө тэндэ 22 хүн ажаллажа байдаг. Эдэнэр бултадаа овощ тариха технологиие һайса шудалһан, мэргэжэл шадабаритай болоһон хүнүүд. Звеногой гэшүүдэй дунда жэл бүри тусгаар һуралсал эмхидхэгдэжэ байдаг болонхой.

Звенодоо саг үргэлжэ хүдэлхэ хүнүүдые олоһонойнгоо удаа нүхэр Павлуцкий колхозойнгоо агрономтой хэлсэжэ овощ тариха газар шэлэжэ абаа. Тэрэнь 20 гектарта нэмжыһэн уһалагдадаг газар. Энээнһээ гадна, тус звенодо техникэ зэмсэг даалгагдажа үгтэнхэй. «ХТЗ-7» түхэлэй трактор, «СОН-2,8» түхэлэй сеялкэ, «КРН-2,8» түхэлэй культиватор болон зуруу гаргадаг тусгаар машина, бусадшье зэр зэмсэг хэрэглэгдэнэ.

Энэ звено зохёогдоһон технологическа картатай. Овощ таридаг газарта ямар хүдэлмэри ябуулагдаха, юун хэгдэхэ байһаниинь тэрээндэ хараалагданхай. Хабарай тарилгын урдахана звенодо тусгаар даалгабари үгтэдэг, агротехническэ заабаринуудые наринаар сахижа, звеногойхид огородой газар дээрэ наг шэбхэ зөөнэ. Газарыень һайса уһалаад, зүбөөр элдүүрилхые оролдоно. Түрүүшынгээ жэлдэ нүхэр Павлуцкиин даадаг звено һайнаар ажаллажа, колхоздоо олзо доход оруулһан байгаа. Мүнөө энэ звенын тоосоондо оронхой. Тиихэдэнь ажал хүдэлмэринь бүри урагшатайгаар ябадаг болоо бшуу.

Ажал тухайнь хэлэхэдэ, энэ жэлдэ звеногойхид овощ таридаг газараа һайнаар үтэгжүүлһэн байгаа. Гектар газарта 20 тонно хүрэтэр наг шэбхэ гаргагдажа тараагдаа һэн. Тиихэдэ минеральна үтэгжүүлгэ ехээр хэрэглэгдээ. Тусхайлхада нэгэ гектарта 1,3 центнер азотно, 3 центнер фосфорно, 1,7 центнер калийна үтэгжүүлгэ оруулагдаа. Хабартаа уһалагдаһанай һүүлдэ огородой газар 23—25 сантиметр гүнзэгыгөөр хахалагдаһан, удаань һайнаар борнойлогдожо, газарайнь нюруу жэгдэлэгдэдэг юм. Хабартаа газарайнь хахалагдаһанай һүүлдэ морхооб, мангир, үгэрсэ тариха участогтань оньһон аргаар зуруud гаргагдана. Тэндэнь «СОН-2,8» түхэлэй сеялкээр үрэһэниинь һуулгагдана. Иигэжэ оньһон арга хэрэглэжэ, овощ тарихада гараар хэгдэхэ хүдэлмэри горитойгоор бага болоно. Хожомынь ургаса харууһалгын үедэ зуруу хоорондын элдүүрилгэ хэхэдэ һайн байдаг. Энээнһээ урагша хэдэн жэлэй саада тээ овощ таригшад буртаг үбһэ грядка соогуур гараар түүжэ хаядаг, энээндэ нилээд саг хэрэгтэй болодог байгаа. Харин мүнөө сеялкээр тараад, культиваторнуудые хэрэглэжэ, зуруу хоорондуурхи шоройень оньһон аргаар зөөлэрүүлнэ, буртаг үбһыень отолжо хаяна бшуу.

Культиваторые нэгэ дахин ябуулһанай удаа грядуул соогуур гараар хэгдэхэ ажал балай гаранагүй. Гэхэтэй хамта иимэ аргаар овощ тарижа байхада, ургамалнуудые зунай үедэ уһалхадашье хүнгэн.

Капуста болон помидор таридаг участогта түрүүн «КРН-2,8» культиватораар маркировко хэгдэдэг. Энээнэй удаа хайша хайшаа 70—70 сантиметр зайтайгаар квадрадуул гаргагдажа, тарилга хэгдэнэ. Зуруул хоорондын элдүүрилгын хэгдэһэнэй һүүлдэ зундаа ургасань гурба дахин харууһалагдана. Буртаг үбһэнэй үндэһэлхэһөө урид тэрэнь түүгдэжэ хаягдадаг юм. Овощой таригдаһан газар уһалууриин ханаабуудһаа ходоодоо уһалагдажа байдаг. Ургамалнуудай ургажа байхада, газарайнь шииг нойтон ямар байнаб, — энэ талаһь харагдажа уһалагдадаг туримтай. Ургамалые хорхой шумуулһаа һэргылхэ хүдэлмэри мүн лэ саг соогоо эмхидхэгдэнэ.

Ажахын тоосоондо ороһон энэ бригадынхид ажал хүдэлмэрээ эмхитэйгээр ябуулжа, колхоздоо олзо доход горитойгоор оруулдаг болоо. 1964 ондо огородой ажалһаа бүхыдөө 26.456 түхэриг, мүнөө жэлдэ 17.644 мянган түхэриг олзо ороһон. Энэ жэлдэ ган гасууртай байжа, нёдондонойхидо хүрэхэгүй олзо оруулагдаһаншье һаа, абтаһан продукциин өөрынь үнэ сэн нилээд хямдараа. Жэшээлхэдэ, нёдондо нэгэ центнер овощ 5 түхэриг 75 мүнгэтэ байбал, мүнөө жэлдэ 4 түхэриг 15 мүнгэтэ гэхэ гү, али центнерэй 1,6 түхэригөөр хямдараа. Оньһон аргын үргэнөөр хэрэглэгдэһэнэй ашаар хямда сэнтэй продукци абтана, ажалынь бүтээсэтэйгээр эмхидхэгдэнэ. Һүүлэй жэлнүүдтэ энэ звенодо абтаһан ургасыень тоолоходо, нилээд ехэ болоһон. Хэрбээ 1963 ондо гектар бүриһөө дунда зэргээр 103 центнер овощ хуряагдаһан һаа, мүнөө жэлдэ 182 центнер абтаа.

Шаралдайн овощ таригшадай дүй дүршэл хаа хаанагүй хэрэглэгдэхээр гэжэ һанагдана. Хэрбээ республикымнай колхоз, совхозууд овощ тарилгада онсо анхарал хандуулжа, звенонуудые ажахын тоосоондо оруулжа шадабал, хүдэлмэриинь олзотой, бүтээсэтэй болгохо аргатай.

Н. ЕЛАЕВ, республикын хүдөө ажахын министерствын ахалагша агроном.

СЪЕЗДҺЭЭ СЪЕЗД ХҮРЭТЭР

АМЖАЛТА ҮШӨӨ ЕХЭ ДЭЛИСЭДЭ УРЯАЛНА

Районой промышленна предприятинуудаар, эмхи зургаануудаар партиин XXIII съездэдэ бэлэдхэл түлэг дундаа ябажа байна. Партиин Центральна Комитедэй сентябриин Пленумэй түүхэтэ шиидхэбэринүүдээр зоригжоһон хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд партиина съездын хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсаад, шэнэ амжалта туйлахын түлөө тэмсэнэ.

Партиин XXII съездһээ хойшо районой предприятинуудаар ехэхэн хубилалта болоо. Илангаяа үйлэдбэри һайжаруулха, бии байһан арга боломжонуудые элирүүлэн ашаглаха талаар ябала горитой юумэ хэгдээ. Эдэ бүгэдын ашаар промышленна үйлэдбэриин хэмжээн 1,6 дахин, ажалай бүтээсэ 5,6 дахин дээшэлээ. Россин 30 миллиардын тоосоодо оруулхаар 24 миллион түхэригэй продукци түсэбһөө гадуур үйлэдбэрилэгдээ. Үнгэрһэн энэ хугасаа соо мебель үйлэдбэрилгэ 3,2 дахин, һүнэй элдэб үйлэй эдеэ хоол — 2,1 дахин, бүд нэхэлгэ — 1,3 дахин нэмэһэн байна. Мүн бусадшье промышленна продукци үйлэдбэрилгэ нилээд дээшэлээ.

Районой промышленна предприятинуудай үйлэдбэрилһэн продукци хариин 4 гүрэндэ, Советскэ Союзай 50 гаран область, хизаарнуудта эльгээгдэнэ.

КПСС-эй XXII съездын һүүлээр шэнээр уугаадаг фабрика, үргэлжэ томо хананууудаар гэр баридаг завод, хэлхээмэлэй завод ангилагдажа эхилбэ. Мяханай комбинадай, мебель-модо болбосоруулгын комбинадай, трикотажна фабрикын болон бусад олон предприятинуудай цех, заводууд шэнэдхэн үргэдхэгдөө. Гансахан һүүлшын хоёр жэлэй туршада районой предприятинуудай гол фондынь 21,2 процентээр ургаа.

Техническэ дэбжэлтын талаар, үйлэдбэридэ ундэр бүтээсэтэ түхеэрэлгэнүүдые нэбтэрүүлхэ талаар түлэйгдэдэһэн горитойхон хубилалтанууд, мүн промышленностиин шэнэ шэнэ һалбаринууд бии болоһон үедэ партиин райкомой, партийна организацинуудай үмэнэ шэнэ, тон ехэ зорилгонуудые табиһан байна. Нэн түрүүн эмхидхэлэй, политическэ хүдэлмэри үргэн дэлгэсэгдэй, гүнзэгы удха шанартай болгохо хэрэгтэй байгаа.

Тиимэһээ КПСС-эй райком партийна эхин организацинуудые бэхижүүлхэ, үйлэдбэри дээрэ партийна нүлөө дээшэлүүлхэ хэрэгтэ гол анхаралаа хандуулһан байна. Энэ зорилгоор коммунистнуудые үйлэдбэри дээрэ зүбөөр хубаарилан табиха, партийна бүлэгүүдые байгуулха тушаа зохихо хэмжээнүүд абтаһан байха. Мүнөө үедэ үйлэдбэриин участок, бригаданuудаар партийна 69 бүлэгүүд хүдэлнэ. Ажал дээрэ коммунистнуудай, комсомолшуудай үүргэ дээшэлүүлхэ хэрэгтэ гол анхаралаа табина.

Жэлһээ жэл бүри районой ажалшад үйлэдбэри эрхилэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг боложо байна. Партиин XXII съездын урда тээ район дотор ниитын гуримаар хүдэлдэг нэгэшье экономическа нэгэдэл байгаагүй һэн. Харин мүнөө абажа харабал, районой предприятинуудаар экономическа шэнжэлэлэй 35 бюро, техническэ нормо табилсадаг 11, ниитын конструкторска 6 бюро хүдэлнэ. Тэдэнэй хүдэлмэридэ 738 хүдэлмэришэд, 795 инженер, технигүүд, 213 алба хаагшад хабаадалсана.

Һүүлэй үедэ район дотор капитальна барилга үргэдэжэ байна. Дүрбэн жэлэй туршада 33,9 миллион түхэригэй шэнэ барилганууд бодхоогдоо. Байгша ондо барилга-хабсаралгын организацинууд 10 миллион түхэригэй хүдэлмэри дүүргэхэнь.

Промышленна, гэр байрын, культурно-ажахын барилгын улам ехээр хэгдэжэ болоһон ушар барилгын индустриин предприятинуудай хүдэлмэриие эрид һайжаруулха эрилтэ табиһан байгаа. 1961 онтой сасуулбал, хабсаргамал түмэр-бетон хэрэгсэлнүүдые үйлэдбэрилгэ 24,3 процентээр, товарна бетон гаргалга 1,6 дахин ехэ болобо. Энээнэй ашаар барилга индустриална аргаар эрхилэгдэдэг болоһо байнхай.

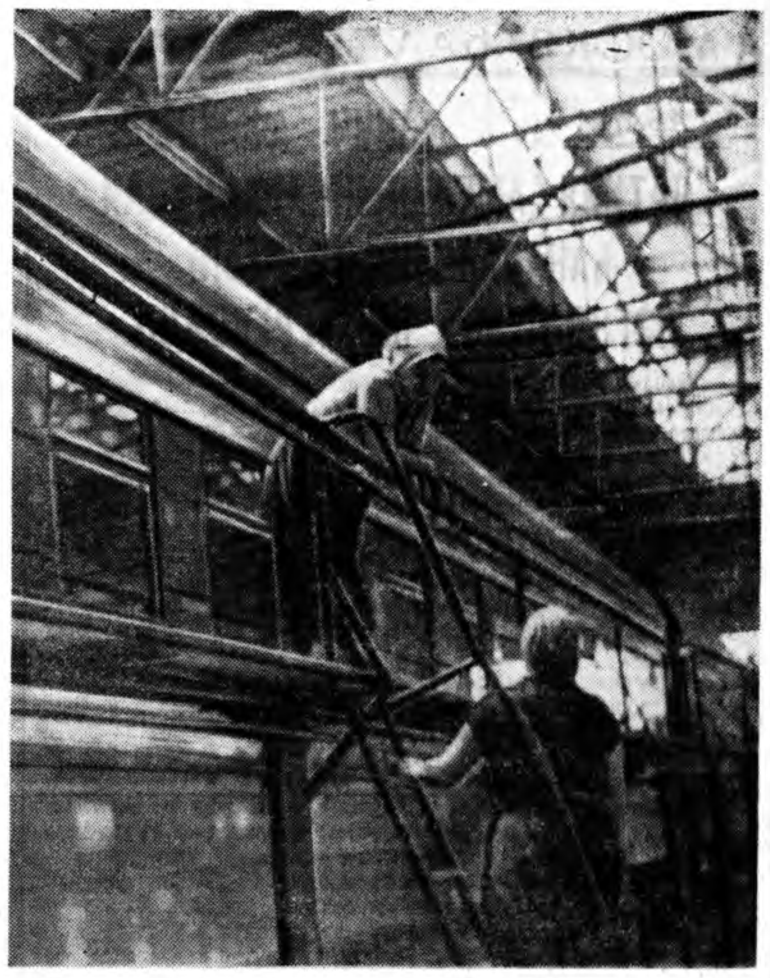
Район дотор барилгын шэнэ һалбари — үргэлжэ томо ханануудаар гэр барилга эмхидхэгдээ. Тиигэжэ гэр байрын асуудал богонихон болзор соо шиидхэхэ арга олдобо байна. Гансахан энэ жэлдэ үргэлжэ томо хананууудаар баригдаһан 6.048 дүрбэлжэн метр талмайтай 4 гэртэ айлнууд түбхиноө. Ерэхэ жэлдэ шэнэ барилга бүри үргэдхэгдэхэ юм.

Район дотор коммунис ажалай түлөө мүрысөөн үргэн дэлгэрэтэй болоһо байна. Мүнөө энэ мүрысөөндэ 146 цех, 188 халаан, 495 бригада оролсонхой. Хамта дээрээ 12 мянга гаран хүдэлмэришэд, инженер болон технигүүд, алба хаагшад хабаадалсана. Таба мянга гаран хүнүүдтэ коммунис ажалай ударнигай хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдонхой.

КПСС-эй XXII съездын урда тээхэнэ коммунис ажалай предприятиин нэрэ олоһон Улаан-Үдын нарин самбын фабрика мүнөө энэ дурбэдэхи ойгоо тэмдэглэбэ. Долоон жэлэй туршада энэ жэлдэ түсөө хоёр дахин дээшэлээ, 10 миллион гаран түхэригэй олзо даабариһаа гадуур оруулагдаа. Энэ үедэ дунда эрдэмтэй хүдэлмэришэдэй тоо түс предприяти дээрэ хоёр дахин, 8 жэлэй һургуулиин эрдэмтэй хүдэлмэришэдэй тоо 2,5 дахин олошорбо. Фабрикын коллективэй 90 гаран процентнь элдэб янзын һургуули, курсануудта һуралсана.

Мүнөө үедэ районой ажалшад түрэл партиингаа XXIII съездэ ажалай бэлэгүүдые бэлдэнэ. Городой һүнэй комбинадайхид зарим цехүүдэйнгээ үйлэдбэриин талмай үргэдхэжэ, шэнэ продукци үйлэдбэрилжэ эхилхэнэ. Мелькомбинадай коллектив жэлэй дүүрэхээр даабариһаа гадуур 950 мянган түхэригэй продукци үгэхэ уялгатай. Мяха-консервын комбинадайхид ерэхэ жэлэй түрүүшын квартална түсэбһөө үлүүгээр 50 мянган түхэригэй олзо оруулха, 180 ухибүүдэй байха саад, коммунис хүмүүжүүлгын һургуулиин байшан ашаглалгада үгэхэ зорилготой

А. МУРАШЕВ,
КПСС-эй Октябрьска райкомой промышленно-транспортна таһагые даагша.

КПСС-эй XXIII съездын хүндэлэлдэ Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводто социалис мүрысөөн улам үргэнөөр дэлгэрнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: заһагдаад, бэлэн болоһон вагонууд замда гаргагдахаяа байна.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

ЗОРИМГОЙ СЭДЬХЭЛТЭ

ТЭРЭНИИЕ, юрэдөө, Маресьев гэжэ нэрлээдхёогүй юм. Нэрлэжэшье яһала боломоор һэн. Энэ нүхэр баһал нилээд олон юумэ үзэһэн, гай гасалан дабаһан, зарим нэгэндэ хүсэһэн зорилгоёо, комбайнер болохо эрмэлзэлээ ойлгуулжашье ядаһан байха. Хоёр хүлтэй һаа юм даа. Бүтэн бэетэй һаа механизаторнуудай бүгэдэ ниитын һуралсалда ябалсаад лэ, механизаторай курса дүүргээд, шалгалта баряад, полидол гарашаха һэмнай. Теэд үрөөһэн хүлтэй хүн яалтайб? Нүгөө хүлынь протез. Бэрхэтэй.

Түрүүшээр, нээрээшье, бэрхэл һэн. «Дашижап, ши үрөөһэн хүлтэйш. Һуугыш даа гэртээ. Яажа юумэ хэхэ хүмши» гэжэ байгаад, нютагаархиниинь аргадагша бэлэй. Фронтовик хүн гэртээ юундэ һуужа үгэхэ һэм. Фронтын халуун хүйтэниие хуу үзэһэн хүн. Миин, хэндэшье туһагүй яажа һуултайб. Нютагтань хүдэлмэриин гар дуталдажал байха. Инвалид гэһэн үгэ Гумпыловай сэдьхэлые заашье амаруулаагүй һэн.

Колхозойнгоо конторо ошожо:

— Намда хүдэлмэри үгэгты!

— Ямар хүдэлмэри?

— Ямаршье һаань.

Правленеэрхин тиихэдэ «энэ гэрэ, гар үзүүрэй юумэ хэлсэхэл болоо гүбши» гэһэн байгаа хаш. Колхозой «гар үзүүрэй хүдэлмэри» юун гээшэб гэжэ Гумпылов мэдэхэ һааб даа. Тиигэбэшье ехээр арсалдаа, буляалдаагүй, үгынь дуулаха баатай болоо һэн. Үшөө тиихэдэ бэень шархатай, үрөөһэн хүлтэй ябаа ха юм даа. Хэды үлбэр, үе мүсэ дутуу бэетэйшье һаа, Дашижап эхэнэрнүүд болон һургуулиин наһанай үхибүүдтэй үбһэ, һолоомо зөөлсөө, түлеэ шэрэлсээ, үбһэ сабшалсаа, орооһоной тоог дээрэшье хүдэлэлсөө. Урдань ажалша бэрхэ хүн һэн тула түлюур бэетэйгээ хүндэ мэдүүлэнгүй, габшагай бэрхээр хүдэлжэ гарадаг бэлэй...

Он жэл иигээд лэ үнгэржэл. саг горхо, мүрэнэй уһан шэнгеэр урдажал байба. Зүгөөр Дашижап Гумпылов ямаршье хүндэ хүдэлмэриһөө тунхаряагүй. Хэнһээшье дутуугүй, хүдэлжэл ябаа. Тиихэ мүртөө техникэ шудалха тон лэ ехэ шуналтай байһан тула тэрэ хүсэлэнгынь һанаа сэдьхэлынь амар байлгадаггүй, «мастерскай руу эльгээгыт, тэндэ хүдэлөөд туршаһууб» гэжэ колхозой хүтэлбэрилэгшэдые амар заяа үзүүлдэггүй бэлэй.

Тиигэ тиигэһээр электро-түхеэрэлгэ заһаха слесарь боложо, Дашижап хүдэлхэ аргатай болоһон гэхэ. Одоошье Гумпыловай һанал сэдьхэл ханажа, өөрөө дүршэжэшье, һуражашье эхилһэн. Тракторай кабина соо һуугаад, элдэб оньһонуудынь иишэ тиишэнь татажа байгаад, мастерскойн газаа дособогуур тэрэнээ жолоодон ябадаг болоо юм. Удаань арга хургынь оложо байгаад, трактор дээрэ хүдэлжэ шадаха гэһэн медицинскэ справкатай болошобо. Шалгалташье баригдаа. Партийна билетээ хамта «тракторист ба комбайнер» гэһэн үнэмшэлгэ хармаан соогоо хадагалха эрхэтэй болоо һэн. Зоримгой хүн хүсэһэндөө хүрэжэл һаладаг ха юм.

Үнгэрһэн энэ намар полевой стан дээрэ нүхэр Гумпыловтай уулзашоо һэм. Тэрэ мэнэ һаяхан поли дээрэһээ ерэнхэй, хамсыгаа шаманхай, халуун шүлэ яаралтайгаар халбагадан, һахы һалаг һуугаа бэлэй. Тиихэдээ нэгэ хэдэн үгэ андалдаа, энхэ элүүр тухайгаа хөөрэлдөө һаабди даа.

— Гэмгүй даа, шадал зэргээрээл хүдэлөө боложол ябанаб,— гээ һэн.

Үнэндөө шадал зэргээрээ бэшэ, харин һүрхэй солгёотойгоор, хүсэ мэдүүлэн хүдэлжэ байгаа. Хараад үзыт! Хүдэриин хадалиг, гүбээтэй, жалга хүндыгээр олон тариалан дээрэ ажаллахадаа, сезон соо 614 гектарай таряа хуряагаа ха юм. Иимэ үрэ дүн эрхим гээшэ гэжэ хэлээгүйдэ тон аргагүйл даа. Харин өөрынь абаһан уялга 500 гектар байһан.

Хяагтын аймагай «Дружба» колхозой коммунист Дашижап Гумпылов инвалид гэһэн хүнгэлэлтэй хүн аад, зоримгой нэтэрүү байһаараа түрүүшүүлэй зэргэдэ, ниитэ олон колхознигуудай манлайда алхалан ябана, алдар солоёо дуудуулна ха юм. Долоон жэлэй түрүүшүүлэй нэгэн Дашижап Гумпыловта гараад байһан Шэнэ жэлдэ үшөө ехэ амжалта туйлахыень хүсэел.

А. КЛИМОВ.

САБШАЛАН—МАНАЙ БАЯЛИГ

ШЭБХЭ ЗӨӨГДЭБЭЛ, ҮБҺЭНШЬЕ ГАРАХАЛ

МАНАЙ совхоздо оньһожоруулагдаһан бригада эмхидхэгдээд сабшалан дээрэ наг шэбхэ зөөгдэжэ байнхай. Үнгэрһэн намар манай фермэ, отаранууд дээгүүр шэбхэ обоологдожо, бэлдэгдэһэн юм. Тэрэмнай мүнөө трактор, машинануудаар уһалагдадаг сабшалан дээрэ гаргагдана.

Энээнһээ урагшадаа совхоздомнай иимэ ехэ хүдэлмэри ябуулагдаагүй юм. Техникэ зэмсэгүүдэй байгаашье һаань, наг шэбхэ зөөхэ хүдэлмэридэ анхарал багаар табигдадаг һэн. Сабшалангай газар бага зэргээр үтэгжүүлэгдэбэшье һаа, тэндэһээ балай ехэ нэмэри болохоор үбһэн абтаагүй. Манай совхоз хэдэн мянгаад гектар сабшалантай. Жэл бүри үбһэ ногооной бага ургаса хуряагдана. Ниитымнай мал үбһөөр хангагданагүй. Сабшалангаа һайжаруулжа, үбһэ элбэгээр абаха аргатай байһаар байжа, тэрэнээ хүсэд һайнаар хэрэглэнгүй, хабар болохоло: «үбһэн дуталдаа, малчай зүдэржэ байна... һү һаалимнай доошолно» гэхэ мэтын хөөрэлдөөн гарагша бэлэй.

Тиимэһээ. шадабал лэ, ехэ газарта наг шэбхэ зөөхэ һанаатайбди. Энэ хэрэгтэ совхозоймнай механизаторнууд эдэбхитэйгээр хабаадалсажа байнхай. Сабшалан наг шэбхээр һайса үтэгжүүлхэдэ ургасань нилээд дээшэлнэ бшуу. Малай байрануудай хажуугаар, уһалагдадаг газарые үтэгжүүлжэ, нёдондо 260 гектарһаа дунда зэргээр 15 центнер үбһэн абтаһан байгаа.

Сабшалангай газарые үрэжэлтэй болгохын тулада гансахан наг шэбхэ хэрэглэгдэнэ бэшэ, харин тэрэмнай ехээр уһалагдаха. Тиимэ арга боломжо совхоздомнай бии. Үбэлдөө тошон ехээр халягдана. Тусхайлан хэлэхэдэ, Хурьгад, Һараангай, Жэбхээһэн, Худан, Хуурай гэжэ газарнуудта 500 мянган кубометр мүльһэн хүргэгдэхөөр хараалагдана. Энэмнай ерэхэ хабар мянгаад гектар сабшалан уһалха арга олгохо бшуу. Тошон ехээр халягдаһан зарим голнуудта зунай дунда һара гаратар уһаниинь элбэг байжа, зарим участогууд хоёр дахин уһалагдаха байна. Энээнһээ гадна, Худан голһоо уһа гаргажа, нилээд ехэ газар уһалагдадаг болоо. Энэ голнай модо урадхуулагдадаг гол юм. Тиимэһээ хаалта бариха аргагүйшье байбал, үбэлдөө мүльһэн дээрэнь гүнзэгы траншей малтаад, тэндэнь һолоомо, шэбхэ алхагшабди. Хабарай уһанай ябажа эхилхэдэ, тэрэмнай саг зуурын боолто боложо, уһыень гадагшань ондоо һалаа руу урадхуулдаг юм. Иигэжэ урадхуулаад, нэгэ тээ сөөрэм бии болгожо, тэндэһээ ханаабаар сабшалан уһалдаг болгонобди. Нёдондо манай совхоз иимэ аргануудые хэрэглэжэ, найман зуугаад гектар сабшалан уһалаа һэн.

Хэрбээ манай совхоз сабшалангаа жэл бүри ехээр уһалдаг, һайнаар үтэгжүүлдэг болоо һаа, үбһөөр дуталдахагүй. Зургаа мянган гектар уһалха газартай гээшэбди. Мүнөө үедэ бүхы уһалагдадаг сабшалангаа хүсэдөөр ундалуулжа шаданагүйбди. Зарим талаһаань гектарай хорёод центнер үбһэн абтабашье, һайнаар уһалагдаагүй бусад участогуудһаа га бүриин 7—8 центнер үбһэн хуряагдана. Энэ жэлдэ совхознай бүхы дээрээ 52 мянган центнер үбһэ ниитынгээ малда бэлдэһэн байгаа. Ган гасууртайшье жэлэй тохёолдоо хада үшөөл һанаһанда хүрэхэгүй үбһэн абтана бшуу. Мүнөө үедэ ямар зорилго табигдаха байнаб? Сабшалан һайжаруулга гээшэ хэдыхэн үдэрөөр бүтэдэг ажал бэшэ ха юм даа. Энэ ушарһаа үбэлдөөшье һайса ажаллагдаха саг болоод байна. Энэ үбэл манай совхозой механизаторнуудай хэзээ хэзээнэйхиһээ бүри ехэ наг шэбхэ гаргаха зорилго табяад байһаниинь һайшаалтай. Сабшалангай үбһэ ногоон гансахан уһаар дээшэлүүлэгдэхэ бэшэ, харин наг шэбхээр үтэгжүүлэгдэхэ зэргэтэй ха юм.

Ондоо талыень хараха болоо һаа. саашадаа луговодуудай звенонуудые саг үргэлжэдэнь хүдэлгэдэг болгохо ёһотойбди. Энэ талаар ажахыдамнай дутагдалнууд бии. Имагтал луговодуудай звено эмхидхэхыень эмхидхэээд, тэдээндэ жэлэй ямар сагта юу хэхэ тухайнь тусхай заабари үгэдэггүй, тэдэнэр ехэнхидээ газар уһалалгын хаһада ажаллаад лэ, хүдэлмэреэ хизаарлана бшуу. Гэхэтэй хамта, энэ хүдэлмэридэ залуушуул үсөөн хабаадана. Мүнөө ажаллажа байдаг луговодуудай олонхинь наһатайшуул. Хэзээ болотор тэдэниие ходол луговод болгоод байхамнай гээшэб?! Тэдэнэй ажал тухай бодожо үзэхэ, залуушуулые һургаха ёһотойбди. Удаан саг соо ажаллажа байһан наһажаал хүнүүдэй дүй дүршэлдэ тэдэнэрые һургахада яаха юм. Жэжээлхэдэ, совхозоймнай түрүү луговодууд Дондок Гылыков, Дамби Жалсанов, Батоцырен Базаржапов гэгшэд хэды олон жэлдэ ажаллажа байнаб. Эдэнэр залуушуулые һургахадаа өөһэдөөшье дуратайнууд байха ёһотой.

Тиихэдэ сабшалан уһалагшадай ажал тухай хэлэхэдэ иимэ. Манай совхоздо нэгэ луговодто дан ехэ газар даалгагдажа үгтэнэ бшуу. Жэшээлхэдэ, нэгэ хүн 150 гектар сабшалан даажа абаад, тэрэнээ нэгэ зун бултыень уһалжа шадаха байна гү? Үгы. Уһалаашье һаа, шанартайгаар уһалжа шадахагүй. Хүдэлмэреэ богони болзорто үнгэргэжэ үрдихэгүй ха юм. Энээниие совхозоймнай дирекци анхаралдаа абажа, луговодуудта сезон соо 100 гектар тухай газар даалгажа үгэхэ аргатай болоо һаань, зохисотой байгаа. Мүн звенонуудта техникэ, зэмсэг даалгаха асуудал зүбшэгдэхэ һэн гэжэ бодогдомоор. Звено бүхэндэ «МТЗ» түхэлэй трактор хоорботойгоор шухала хэрэгтэй сагтань үгэжэ байбал, тэдэнэр өөһэдынгөө хүсөөр сабшалан дээрэ наг шэбхэ гаргажа тарааха ха юм. Ганса наг шэбхэ зөөхэ бэшэ, сабшалангые һайжаруулха гээ һаа. ондоошье хүдэлмэри үнгэргэхэ болоно бшуу. Нёдондо манай совхоздо 200 гектар газарта хүрьһэниинь соологдоһон байгаа. Иимэ арга хэрэглэхэдэ, аша үрэ ехэтэй, үбһэ ногооной ургаса горитой дээшэлнэ бшуу. Энэ хүдэлмэри хэндэ даалгагдаха байнаб? Луговодуудта! Техникэ зэмсэгтэй хүдэлжэ байһан луговод ажал дээрээ түрүү онол арга үргэнөөр хэрэглэхэ байна ха юм.

Сабшалан һайжаруулха, үбһэ ногооной ургасые дээшэлүүлхэ тухай хөөрэлдэжэ байхадаа дутуу дундануудаа усадхаябди. Иимэл зорилго мүнөө табигдахаар.

Б. ОДОЕВ,
Хориин аймагай Хэжэнгын совхозой инженер-мелиоратор.

ЛЕНИНГРАД. Минеральна пигментнүүд химическэ промышленностиин олон һалбаринуудта хэрэглэгдэдэг шухала зүйл болоно. Лааг шэрын, резинотехническэ, вискозно һалбаринуудта хэрэглэгдэхэһээ гадна, медицинэ болон металлургида хэрэглэгдэдэг юм. Энэ үнэтэ зүйлые гаргадаг предприятиин проектые минеральна пигментнүүдэй гүрэнэй институт зохёожо байнхай. Зураг дээрэ: инженер-теплотехник В. Юрлов, проектын главна инженер В. Лурье Ростов-на-Дону городтохи Октябриин революциин нэрэмжэтэ химическэ заводой цехэй македые хабсаржа байна.

ТАСС-ай фотохронико.

ХАНОЙН МЕХАНИЧЕСКА ЗАВОД

...Би эгээн хэсүү үеэр Ханойн механическа заводто ерэбэб. Агаарай тревого соносхогдоһон байгаа.

Тревогын болюулагдаһан тухай дохёогой болоходонь, заводой директорэй орлогшо нүхэр Тханьтай хамта Вьетнамай ниислэлэй промышленна томо предприятиин байдаг газарые, цехүүдые, машинануудые харахаяа ошобобди. Эндэ арбан табан янзын элдэб станогууд, хоёр зуун граммһаа хэдэн тонно хүрэтэр шагнүүртэй запас частьнууд бүтээгдэн гаргагдана.

Би хүнүүдые, тэдэнэрэй байдалые, ажалые, хүсэл бодолые һонирхоноб. Кузнечнэ цехэй хүдэлмэришэдтэй, удаань технологическа таһагай инженертэй хөөрэлдөөб. Гайхамшаг хүнүүд даа! Америкын сэрэгэй түримхэй добтололгодо эсэргүүсэн тэмсэжэ байгаа айхабтар орёо бэрхэтэй байдалда ажаллана. Заводтонь хамгаалгын отряд байгуулагданхай. Тэрэнь предприятиингаа аюулгүй байдал хамгаалха зорилготой.

Заводой ахамад технолог нүхэр Туайтай зурагай самбарай дэргэдэ танилсаабди. Энэмнай 32 наһатай. Вьетнамай революциин үедэ түрэһэн олон хүнүүдтэл адли намтартай. Эсэгэнь—колонизаторнуудта эсэргүүсэхэ хүдэлөөндэ хабаадаһан, 1946 ондо наһа бараһан байна. Эхэ эгэшэ хоёрынь ороной урда зүгтэ эжаһуудаг. Туай тэдэнээ арба найман жэлдэ хараагүй. Энээниие арадай засаг хүмүүжүүлээ юм. Инженерэй дипломтой болонхой. Советскэ Союзда практика гараһан.

—1963 ондо Танайда хоёрдохёо ошоо һэм,—гэжэ Туай хөөрэнэ.

Минскдэ, Гомельдэ болоһон уулзалтануудые һанахадаа нюдэниинь баяртай болоод, иигэжэ хэлэбэ:

— Үнэн хани нүхэд даа. Тэдэндэ найдажа болохо. Хахад жэл үнгэрөөд байхада, би дахин Ханойн механическа заводто ошобоб. Заводой хашаа соохи һургуулиин самбар минии анхарал татаба. Урда Вьетнамһаа абтаһан һүүлэй мэдээсэлнүүд тухай тэрээн дээрэ мэлээр иигэжэ бэшээтэй: «Сүлөөрэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүд Зау Ньенг шадар илалта туйлаа. Эзэмдэгшэд ехэ гээлтэдэ оробо...»

Үшөө нэгэ иимэ мэдээсэл. Мүн эндэшье, ороной хойто зүгтэ, дайнай боложо байһые һануулна: «Декабриин 4-һөө заводой захиргаан үхибүүдээ нүүлгэдэһэн эхэнэр хүдэлмэришэдтэ түсхай туһаламжа үгэдэг болохо..»

Дайн гээшэ Вьетнамай эхэнүүдые үхибүүдһээ хахасаха баатай болгоо. Үхибүүд Ханойһоо нүүлгэдээ.

Би оорынгоо хуушанай танил Туайтай дахяад уулзабаб. Заводой коллектив гансал эрхим шанартай продукци гаргана гэжэ тэрэ намда хэлэбэ.

Ханойн механическа заводой хүдэлмэришэд үнгэрөөшэ хахад жэл соо һайнаар хүдэлмэрилөө. Ехэ бэрхэшээлнүүдые дабажа, амжалтануудые туйлаа. Республикын правительство технологическа таһагай хүдэлмэришэдэй ажалые үндэрөөр сэгнэжэ, тэдэнэртэ социалис ажалай коллективэй нэрэ зэргэ олгоо.

Заводой хашаа соо ябабабди. Модонуудта үлгөөтэй заахан хабтагайнууд дээрэ Попов, Илюхин, Гончаров гэһэн ород нэрэ обогууд бэшээтэй.

Завод барихадамнай, үйлэдбэрэ зохёон таарүулхадамнай туһалһан эдэ хани нүхэдөө хэзээшье мартахагүйбди,—гэжэ Туай хэлэнэ.

Заводой хашаа соохи аллей совет, вьетнам хүнүүдэй хамтадаа ажаллаһанай дурасхаал мүн. Манай мэргэжэлтэд тэндэһээ мордоходоо модо һуулгаа. Совет, вьетнам ханинарай эбтэ барисаанай аллей иигэжэ бии болоо юм.

Ю. ЮХАНОНОВ,
(АПН—Радио).

Ханой.

БАЙГАЛ ШАДАРАЙ ГАЗАР ТАРЯАЛАН

Александр ГРИЦЕНКО,
ажалшадай депутадуудай Эрхүүгэй областной Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ

Зүүн Сибирьтэхи эгээл ехэнь болохо Эрхүүгэй область гансашье ой модоороо, Братска ГЭС-ээрээ, томо томо предприятинуудаараа, СССР-тэхи томохон Коршуновско горнообогатительна комбинадаараа, бусад ехэ барилгануудаараа суурхадаг бэшэ юм. Үшөө хүдөө ажахын талаар шухала район болоно бшуу. Ажалшадай депутадуудай Эрхүүгэй областной Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Александр Гриценко областингоо хүдөө ажахын үйлэдбэриин хүгжэлтэ тухай Хэблэлэй һониной агентствын корреспондентдэ хөөрэжэ үгөө. Тэрэ агроном эрдэмтэй, Тимирязевай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын академи дүүргэһэн хүн.

Ангар худар хойто талаһаань шудхадаг Илим мүрэнэй адагта арбан долоодохи зуунай эхеэр ородей таряашадай хайшан гэжэ газар сэбэрлээд, талха тариһан тухайда профессор Шерстобоевой «Илимэй газар таряалан» гэһэн ном дотор хөөрэгдэдэг. Мүноөдэр бидэ гансашье Илимэй бэшэ, мүн Байгал шадарай бүхы газар таряалан тухай — Байгал далайда баруун-хойто зүгһөөнь туласа ерэһэн хүдөө ажахын үргэн ехэ район тухайда хэлсэнэбди.

Түлюур туйган зэр зэмсэгтэй, үмсын жэжэхэн ажахынууд тухай профессор Шерстобоев ном соогоо бэшэһэн юм. Олон һалбарита ажахытай, түгэс һайнаар оньһожоруулагдаһан колхоз, совхозууд мүнөө тэдэнэй орондо тогтонхой. Хоёр зуу гаран тиимэ ажахы Эрхүүгэй областьдо бии. Тэдэнь 1 миллион 675 мянган гектар таряанай газартай, фермэнүүдтээ 680 мянган толгой үхэртэй, 248 мянган гахайтай юм. Энэ жэлдэ областиин хүдөөгэй ажалшад 1,3 миллион гаран тонно ороохо хуряаһан, малаа тэжээлээр хангаһан байна. Энэ жэлдэ тэдэнэр 110 мянган тонно мяха, 490 мянга гаран тонно һү. 180 миллионһоо дээшэ үндэгэ тушааха юм.

Сагай уларилай шэрүүн, зунай сагай богонишье һаань. Эрхүүгэй область нилээд һайн ургаса хуряажа абаа. Жэшээнь, «Гигант» колхоз 1963 онһоо хойшо жэл бүри дунда зэргээр гектарай 17—19 центнер ороохо, 100 центнер хартаабха, 200—220 центнер овощ, 200—250 центнер кукурузын ногоон эшэ намаа хуряажа абана.

Энэ долоон жэлэй турша соо жэл бүхэндэ гүрэндөө ороохо таряа тушааха түсэбөө ходо дүүргэжэ байгаа.

Һүүлэй жэлнүүдтэ областиин хүдөө ажахыда ашатай туһатай хубилалтанууд болоо. Жэжэ колхозууд томодхогдоо, мал шахан таргалуулха томо совхозууд эмхидхэгдээ. Долоон жэлэй туршада ороохо таряа үйлэдбэрилгэ нэгэ хахад дахин, хартаабха— хоёр дахин шахуу, үндэгэн—20 миллион хэһэгээр, һүн—100 мянга гаран тонноор, механ—20 мянган, овощ 23 мянган тонноор ехэдхэгдээ.

КПСС-эй ЦК-гай мартын Пленумэй шиидхэбэринүүд областиин хүдөө ажахын хүгжэлтэдэ ашатай һайнаар нүлөөлжэ эхилээ. Хүдөө ажахын продуктнуудые бэлэдхэхэ түсэблэлгэ гүримшүүлэгдээ. Ерэхэ жэлдэ, мүн 1970 ондо хэды шэнээн ороохо, овощ, мяха, һү гүрэндэ худалдаад, хэды шэнээн мүнгэн олзо оруулха байһанаа мүнөө мэдэнэбди. Урдань колхозуудта нэгэ тонно ороохоной түлөө 77 түхэриг 50 мүнгэн үгтэдэг һаа, 1965 онһоо хойшо 102 түхэриг түлэгдэдэг болохо. Гүрэндэ түсэбһөө гадуур худалдагдаһан ороохоной сэнгынь табин процентээр дээшээ байха. Тэрэшэлэн мал ажалай продуктнуудай сэн хубилгагдаа. Мүнөө колхозууд үйлэдбэриеэ, мүн гаргашануудаа тодорхойгоор түсэблэхэ аргатай болонхой.

Нёдондонойхитой сасуулхада, 1965 ондо үхэр, гахайнуудай тоо 35 мянган толгойгоор үдэнхэй.

Ерэхэ табан жэл соо областьмнай жэл бүри 490 мянган тонно ороохо гүрэндэ худалдадаг байха гэжэ мэдэнэбди. Энэ жэлэй түсэб нёдондонойхиһоо бага — 460 мянган тонно байгаа. Тэрэниие дүүргэхэдээ, колхоз, совхозуудай хүрэнгын фонд байгуулаа, малдаа хүсэд хүрэхэ тэжээл бэлэдхээ. Уялгатаар ороохо худалдаха түсэбэй хороогдоһоной ашаар ажахынууд үлүү гараһан таряагаа үлэмжэ үнэтэйгөөр наймаалха аргатай болоно.

Хүдөө ажахын продуктнуудые худалдаха үнэ сэнгэй дээшэлүүлэгдэһэнэй ашаар областиин колхоз, совхозууд 1965 ондо 25 миллион шахуу түхэригэй олзо нэмэжэ оруулаа.

Областиин абаһан түсэб-захилнуудые районуудай ба түд түд ажахынуудай хоорондо зүбөөр хубаарилха гээшэ тон шухала. Энээниие областной Соведэй түсхай комиссии эрхилнэ. Район ба ажахы бүхэндэхи байдалые һайнаар шэнжэлэн, хараада абалсана. Энэнь түсэб зохёоходо гаража магад алдуунуудые зайсуулха бшуу.

(АПН).

ТУРКМЕНИСТАН БА СССР-эй
АРАДАЙ АЖАХЫН НИИТЭ ТҮСЭБ

Мухамедназар ГАПУРОВ, Туркмениин ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ

1965 оной һүүлшын һаранууд манай ороной экономическа ажабайдалай саашанхи замые тодорхойлхо шухала хэрэг үйлэнүүдээр элбэг баян байгаа. КПСС-эй ЦК-гай сентябриин Пленумэй документнүүд, СССР-эй Верховно Соведэй 6-дахи сесси дээрэ баталагдаһан шэнэ Хуулинууд, 1966 ондо СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ гүрэнэй түсэб ба бюджет баталан абаһан СССР-эй Верховно Соведэй 7-дохи сесси совет хүн бүхэниие зоригжуулна. Ниитэ түсэб зохёохо, түсэблэлгэеэ нэгэ газарта хамтадхаха ябадалые тус тус һалбаринуудай захиргааншье, предприятинуудшье, союзна республиканuудшье һайшаана. Союзна республика бүхэн бүхы оронойнгоо арадай ажахын ниитэ түсэбтэ түшэглэн, үйлэдбэрилгын хүсэнүүдэй хүгжэлтын онсо өөрэ байдалые хараадаа абажа, экономикоёо бэхижүүлхэ, хүгжөөжэ шадаха байна гээд олон жэлэй дүй дүршэл харуулна.

Гол эд зөөриин мүнгэн һангай, ажалай арга боломжонуудые ниитэ нэгэн түсэб соо оруулаагүй һаа, Туркмени шэнги союзна республика урдынгаа гээгдэлые усадхажа, байгаалиингаа баялигуудые хүсэд ашаглажа шадахагүй байгаа ха юм. Манай республикын экономикын хүгжэлтэ хамтын хүсэлэлгэ оролдолгын хаба, илалтын гаһар һайхан гэршэ болоно.

Революциин урда тээ манай Туркменистанда нэгэ хэдэн жэжэ, гар ажал эрхилдэг үйлэдбэриин газарнууд байһан юм. Тэдэмнай хүдөө ажахын түүхэй эдые түрүүшын ээлжээндэ болбосоруулха арга боломжотой байгаа. Харин мүнөө байдалнай тад ондоо болонхой. Химическэ, газай, нефть абалгын, энергетическэ, металл болбосоруулгын, барилгын материалай янза бүриин һалбаринуудтай промышленность байгууланхайбди. Нефть абалгын, хүнгэн эд бараа гаргалгын, эдеэ хоолой зүйл үйлэдбэрилгын промышленность шууд хүгжэжэ байна. Эдэ бүхы хүгжэлтэ амжалтамнай, сэхыень хэлэхэдэ, хүнэй хүлөө табягүй шахуу сүл губида бодхоогдоһон байна бшуу. Туркменистанда асари томо 450 гаран промышленна предприятинууд байгуулагданхай. Тэдэнэй тоодо Красноводскын нефть болбосоруулдаг завод, Гаурдагай байбанай комбинат, Чарджоугай суперфосфат үйлэдбэрилдэг завод, Челекенэй йод-бром болон хара шэрэ гаргадаг заводууд, нефтиин үйлэдбэридэ шухала хэрэгсэл бүтээдэг газар, шэлэй комбинат, цементын завод, хэдэ хэдэн ТЭЦ-үүд орохо байна. 1913 онтой жэшээлбэл, үнгэрэгшэ жэлдэ бүхы промышленна продукциин хэмжээн 28,7 дахин нэмээ. Энэ хугасаа соо нефть гаргалга [illegible] дахин, электроэнерги үйлэдбэрилгэ 510 дахин ехэ болоо. Туркменистан нефть гаргалгаар СССР дотороо 3-дахи һуури эзэлнэ. 50 жэлэй урда тээ эндэ ойройдоол 129 мянган тонно нефть гаргадаг һаа, 1965 ондо Туркменистан Эхэ орондоо 9,5 миллион тонно нефть үгэһэн.

Харгы замай ажахыдашье ехэ хубилалта болоо. 500 километр ута Чарджоу-Кунградай түмэр замай шугам шэнээр татагдаа. Сүл губи, үргэн уужам талые һэтэлэн, үндэр хада уулые дабан, дардам харгы гартагданхай. Республикын сэлмэг тэнгэреэр мүнөө үеын самолёдууд ниидэнэ.

Мүнөө Туркменидэ оньһон техникээр зэбсэгжэһэн 326 колхоз, 22 совхоз бии. Газарай хүрьһэ һайжаруулха, тарилгын талмай уһалха асари ехэ хүдэлмэри хэһэнэй ашаар, революциин урда тээхиһээ 7,6 дахин ехэ хэмжээтэй хүбэн 1965 ондо абаһан байна. Энэмнай эршэмтэйгээр урагшаа дабшаһан хэрэг.

Энэ амжалта тэнгэриһээ тэб гэжэ буугаагүй. Сүл губиие мэдэлдээ абаха ехэ хүдэлмэри хэдэн жэлэй туршада хэгдэжэ байна ха юм. Кара-Кумай канал бариха асари ехэ хүдэлмэри энэ амжалта илалтын эхин болоһон түүхэтэй. Газар уһалха талаар бүхы дэлхэй дээрэ үзэгдөөгүй ехэ барилгын хүдэлмэри богонихон болзор соо эндэ хэгдээ. Эндэ аяар 800 километртэ һунаһан, ажалша гараар бүтээгдэһэн хэмэл мүрэн урдаа бшуу. Кара-Кумай каналай барилга бүхы гүрэн түрын нэгэ шухала хэрэг байгаа. Энэ барилгада бүхы оронойомнай ажалшад: туркменүүд болон ородууд, узбегүүд ба украинецууд, белорусууд болон таджигууд, азербайджанууд ба грузинууд, казахууд болон армянууд булта тэгшэхэн хабаадалсаа.

Манай республикада ниитэ гүрэнэй түсэб хамталан согсолхо хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдана. Энэ хэрэгтэ арадай ажахын янза бүриин һалбаринуудые шэнжэлхэ мэргэжэлтэд шухала болоно. Тэдэниие бүхы орон сооһоо шэлэн ерүүлдэг байнабди. Манай республикын ерээдүйн инженернүүд, врачнар, геологууд, багшанар эндэхи дээдэ һургуулинуудһаа гадна, Москва, Ленинград, Киев, Ташкент, Бакуда, мүн бусад хото городуудта һуралсажа, эрдэмэй дээжэдэ хүртэнэ.

Орон нютагаа хүгжөөхэ хамаг бүхы хүдэлмэреэ бидэнэр өөһэдөө хэнэ бэшэбди. Жэшээлхэдэ, ондоо республиканuудай түсэблэлгын эмхи зургаануудта бэлдэгдэһэн хараа бодомжоор манай республикада шэнэ заводууд болон фабриканууд, нефть абаха газар, холо хүрэтэр һунаха газопровод, шэнэ хото городууд болон арад зоной соёл болбосоролой, байдал һуудалай эмхи зургаанууд баригдана. Өөрынгөө ээлжээндэ манай Туркмениин эрдэмтэд бүхы Совет гүрэнэйнгөө ажахын хүгжэлтэ хангаха түсэб зохёолгоор Эхэ оронойнгоо аха дүү арадуудта туһа хүргэнэ. Дунда Азиин республиканuуд болон Казахстанда нефтиин продуктнуудые эльгээнэбди. Мүн эдэ республиканuудые химическэ промышленностиин үйлэдбэрилһэн эд бараагаар ханганабди. Ондоо республиканuудта хэрэгтэй бульдозернуудые, нефть бүлэхэ насосуудые, металл болбосоруулгын, химическэ болон нефть болбосоруулгын заводуудта хэрэглэгдэхэ асари хүсэтэй вентиляторнуудые, газай плитануудые үйлэдбэрилнэбди. Москва, Иваново болон оронойомнай бусад районууд манһаа хүбэн, нооһо, торго абадаг. Мүн жэмэсэй улаан архи элбэг ехээр эльгээнэбди.

КПСС-эй ЦК-гай сентябриин Пленумэй баталһан шиидхэбэринүүдээр хараалагдаһан хэмжээ ябуулганууд хадаа түсэблэлгэеэ нэгэ газарта элсүүлхэ, арадай ажахын түсэб бэлдэхэ, бэелүүлхэ талаар союзна республика бүхэнэй эрхэ болон хэрэг үйлэ үшөө ехээр үргэдхэхые эрилтэ табяа. Союзна республиканuудай министерство болон ажахын нэгэдэлнүүдые байгуулга, түсэблэлгэ, капитальна барилга, ажалай салин хүлһэ һомололгые гартаа абалгаар союзна республиканuудай эрхэ үргэдхэһэн ябадал ниитэ гүрэнэй амжалтые республика бүхэнэй амжалта туйлалтатай шууд нэгэдүүлхэ ехэ арга боломжо олгоно.

Бүхы республикын арадай ажахын түсэб табихадаа үргэн олон ажалша зониие хабаадуулха, бүхы нютаг нугынгаа, республикынгаа тус бүриинь байдалые хараада абаха зэргэтэй.

Манай республикада нэгэн доро нефть газ хоёрые гаргадаг «Туркменнефть» гэдэг нэгэдэл бии байһан юм. Теэд байгаалиин баялигые шэнжэлдэг геологууд манай республика дотор олдоһон газай заха хизааргүй ехэ нөөсэ тухай жэл бүри шэнэ шэнэ мэдээнүүдые хүргэдэг байгаа. Сентябриин Пленумэй һүүлээр манай арадай ажахын хүтэлбэриин ёһо туримые шэнээр хаража үзэхэдөө, республикын Министрнүүдэй Соведэй геологиин управлени байгуулха шухала тэжэ шиидхээд, тиимэ захиргаан эмхидхээбди. Гэхэтэй хамта республикын хамаг бүхы эрилтые хангахын тула, мүн газар дорохи ашагта газые мэргэжэл шадабари ехэтэйгээр шэнжэлхын тулада «Туркменгазпром» нэгэдэлые бүхэсоюзна министерствын мэдэлдэ оруулха гэжэ шиидээбди. Түүхэй эд гүйсэд дүүрэн хэрэглэхэ республикын эрилтые хангахын тула нютагай промышленностиин министерство манай республикада байгуулагдаа. Энэмнай хибэс торго үйлэдбэрилхэ хэрэг эрхилхэ юм.

КПСС-эй ЦК-гай сентябриин Пленумэй шиидхэбэринүүд туркмен арадай хүсэл эрмэлзэлтэй таараалдана, республикынгаа экономикые эршэмтэй түргэнөөр хүгжөөхэ үргэн арга боломжо нээжэ үгэнэ.

(АПН).

Буряадай геологиин управлени. Зураг дээрэ: центральна лабораториин ахалагша методист, коммунис ажалай ударник Н. Г. Истомина шэнэ түхэлэй микроскоп тодхожо байна.

В. СУЛЕЙМАНОВАЙ фото.

ТАНИИЕ ЯМАРААР ХАНГАНАБ?

Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой хүдэлмэришэдэй ажаһуудаг городто ажалшадай ажаһуудалай эрилтэ хангадаг газар олоор нээгдэнэ. Һаяхан эндэ эхэнэрнүүдэй, мүн эрэшүүлэй парикмахерска нээгдээ. Зураг дээрэ: эхэнэрэй зал.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

АЖАБАЙДАЛҺАА ГЭЭГДЭЖЭ БОЛОХОГҮЙ

Совет арадай ажана һайхан байдалые саашадань улам һайжаруулан, хүн зониие али бүхы талаараа бүрин хангамжатай болгохын түлөө парти, правительствамнай саг үргэлжэ халуун анхаралаа хандуулжа байна. Энээнэй ашаар ажалшадай һуудал байдалай эрилтэнүүдые хангадаг промышленна, хүдөө ажахын үйлэдбэринүүд угаа ехээр үргэдхэгдэнэ, түргэнөөр хүгжэнэ.

Хүдөөгэй улад зоной ажаһуудалай хэрэглэмжые хүсэлдүүлэн хангаха талаар аймагуудтахи ажаһуудалай комбинадуудта нилээд ехэ үүргэ, зорилгонууд даалгагданхай. Ажалшадай гэр бүлын үдэр бүриингөө ажабайдалда хэрэглэдэг ажахын, хубсаһа хунарай болон бусад хэрэгсэлнүүдэй үйлэдбэрилгые бүри олон янза болгон, шэнэ зүйл бүтээн гаргалга—энэ хадаа аймагуудтахи комбинадуудай шухалын шухала зорилгонууд юм.

Энэ талаар Захааминай аймагай ажалшадай ажаһуудалай хангамжын комбинадай хүдэлмэри тухай тобшохоноор хөөрэхэ хүсэлтэйб.

Манай комбинадай коллектив «Арад зоной ажаһуудалай хангамжые һайжаруулха хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гай тогтоолые бэелүүлэн, бүтээн гаргадаг зүйлнүүдэйнгээ тоо болон шанарые һайжаруулха талаар зарим тэды амжалта туйлаһан байна. Жэшээлхэдэ, мүнөө үеын байдалаар, комбинаднай айл зоной ажаһуудалай хэрэглэмжын элдэб янзын зүйлнүүдые бүтээн гаргадаг болоһон байна. Энээнһээ урда тээ гурбан жэлэй үедэ миил табяад янзын захил абадаг байгаабди. Хүдөөгэй ажалшадай захилаар 1961 ондо миил 3800 зүйлэй юумэ хэһэн байһанаа, мүнөө 1965 оной арбан һара соо 43600 элдэб зүйлэй захил бүтээжэ үгэһэн байнабди.

Аймагайнгаа хүдөөгэй малшад, таряашадай болон интеллигенциин ажаһуудалай хэрэглэмжэдэ зорюулан, тэдэнэй захилаар хэжэ, бүтээжэ үгэһэн зүйлнүүдэймнай хүлһэндэ түлэгдэһэн мүнгые хүдөө нютагуудай бүхы зондо хубаахада, нэгэ хүндэ: 1961 ондо—83 мүнгэн болоһон һаа, 1965 оной 10 һарын дүнгөөр 5 түхэриг 50 мүнгэн болоно.

Эдэ тоонууд юу харуулнаб гэхэдэ, нэгэдэхеэр, манай комбинадай олон ондоо элдэб зүйлэй юумэнүүдые ехэ хэмжээгээр үйлэдбэрилдэг болоһониие гэршэлнэ. Энэ хадаа предприятинуудаймнай хүгжэлтэ. Хоёрдохёор, ажалшадай ажаһуудалай хэрэглэмжэ, эрилтын дээшэлһэнэй уламаар, тэдэнэй захижа хүүлдэг зүйнүүдынь угаа ехээр олошороһон, ехэ болоһон байна. Энэмнай хадаа хүдөөгэй арад зоной дутамаггүй, баян ажаһуудаг болоһониие, тэдэнэй соёл культурын дээшэлһэниие гэршэлнэ бшуу.

Хүдөөгэй юрын ажалшад,—механизаторнууд, һаалишад, малшад,—илангаяа залуушуул, хубсаһанай талаар хотынхиһоо заашье бага бэшэ эрилтэтэй. Тэдэнэй иимэ хэрэглэмжые хүсэһэн ёһоорнь дүүргэхын тулада хүдөөгэй ажаһуудалай комбинадуудые гүйсэд һайн тухеэрэлгэтэй болгохо, инженерно-техническэ кадрнуудаар хангаха, хүдэлмэришэдэй мэргэжэл шадабариие улам дээшэлүүлхэ хэрэгтэй болоно.

Мүнөө комбинадаймнай хүдэлмэришэд бүгэдөөрөө шахуу һуралсанад. Ажалһаа таһаралтагүйгөөр 40 хүн техническэ училищинуудай программаар, 30 гаран хүдэлмэришэд үдэшын юрэнхы эрдэмэй һургуулида һуралсана. Мүн техникумдэ заочноор 6 хүн һурадаг юм.

Коллективэймнай түрүү хоёр бригадада коммунис ажалай хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдонхой. Тиихэдэ үшөө 27 хүдэлмэришэд тиимэ хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө тэмсэжэ байна.

Түрэл партиингаа XXIII съездые ажалай амжалтаар угтахын түлөө дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ бүхы ажалшаднай эдэбхи, дэбжэлтэ ехэтэйгээр хабаадалсана.

Манай комбинадай коллектив 1965 онойнгоо үйлэдбэриин даабариие декабриин 25-да, 1966 оной нэгэдэхи кварталай түсэбые партиин XXIII съездын нээгдэхэ үдэр хүрэтэр бэелүүлхэ гэһэн социалис уялга абанхай. Абаһан эдэ уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын түлөө ажалшан бүхэмнай оролдолго ехэтэйгээр ажаллажа байна.

Үйлэдбэриин түрүүшүүл: арбан долоон жэл соо оёдолшоноор ажаллаһан В. Л. Павлова, 20 жэл нэгэ предприятида хүдэлһэн станочник Г. Д. Жаркой, 25 жэл ажаллаһан баян дүй дүршэлтэй үһэ заһагша Г. Я. Руш, мүн оёдолшод Н. Дулмаева, Л. Сухарева болон бусад үйлэдбэриингөө даалгабариие үдэр, һара, квартал бүхэндэ дабуулан дүүргэдэг габшагайшуул байхаһаа гадна, залуу хүдэлмэришэдые өөһэдынгөө дүршэлөөр һургадаг багшанарынь юм.

Хүдөөгэй ажалшадые, илангаяа тосхон, һуурин газарһаа холуур байдаг малшадай ажаһуудалай хэрэглэмжые хангахын тулада тэдэнэй хубсаһа, гутал оёулха, мүн бусад элдэб гэрэй, ажахын зүйлнүүдые хүүлхэ, заһуулха захил абаха нүүдэл мастерской (тэрэнэй бүридэлдэ оёдолшон, хубсаһа эсхэгшэ, үһэ заһагша, часовой мастер оролсодог) саг үргэлжэ эрьен тойрон ябажа ажаллана. Тус мастерскойн хаана, хэдэн хоногоор, хэзээ ябахыень тусхай түсэб зохёожо баталагдадаг байна. Энэ бригадын хүдөөгөөр һаадгүй ябажа ажаллахыень нүхэр И. И. Злыгостев харюусажа даадаг. Оёдолшон нүхэр М. Самбуева захил абалгые, тэрэнэй саг болзортонь гүйсэдхэлые, бэлэн болоһон захилыень эзэндэнь хүргэжэ, шалгажа тушааха ажалые харюусадаг. М. Самбуевагай хэмжэжэ абаһан хубсаһа оёулха захилые нүхэр Е. П. Гомбоева эсхэжэ, оёулжа гүйсэдхэдэг.

Е. П. Гомбоева шадамар бэрхэ эсхэгшэ юм. Тэрэнэй эсхэжэ шадаагүй юумэ гү, али муугаар эсхэжэ, оёулжа, голодоһо гаргаһан нэгэшье ушарал байгаагүй.

Мүн үнинэй мэргэжэлтэй оёдолшон нүхэр Д. А. Будаева 50 наһая гүйсэжэ ябабашье, хүдөөгэй малшадта ошожо, тэдэнэй захилаар хубсаһа оёхые өөрынгөө һайн дураар хүсэһэн байна. Тэрэ ёһоорнь нүхэр Будаевада бүлэг тосхон, һуурингууд даалгагданхай. Тэндэхи зоной захилые түргөөр, һайн шанартайгаар дүүргэдэг байһан дээрэһээнь нүхэр Д. А. Будаева алдар сууда гаража, хубсаһа оёулха захилнууд угаа олоор ородог болонхой.

Аймагаймнай нютаг дэбисхэр үргэн ехэ, үндэр уулархаг газартай. Тиимэһээ холын малшадай ажаһуудалай хэрэглэмжые бүрин гүйсэдөөр хангаха ябадал нилээд бэрхэшээлтэй. Хэды тиимэ байбашье зоной байдал һуудалай эрилтэнүүдые улам һайнаар хүсэлдүүлэн хангахын түлөө оролдожо байнабди. Шэнэ жэлдэ үшөө олон зүйлэй шэнэ продукци бүтээдэг болохоор хараалагдана. Ажабайдалаймнай жама ёһон хадаа дабшалта, хүгжэлтын замаар урагшаал, зогсолтогүй тэгүүлнэ. Ажабайдалтай адлил алхалха ёһотой ха юм.

Е. ПАХТАЕВА,
Захааминай аймагай ажалшадай ажаһуудалай хангамжын комбинадай главна инженер.

Мэлс САМБУЕВ

ЮРӨӨЛ БОЛТОГОЙ

1.

Альганай шэнээн саарһан дээр
Алтан үзэгүүды холбожо, зүрхэнһөө
Амаршалхыем зүбшөөгыт Шэнэ жэлээр
Айл аймагаа, анда нүхэдөө.
Гараһан жэлнай гэр бүхэндэ
Гүн жаргалай гэрэлээр сасарһай.
Адууша, нүүрһэшэ, шүлэгшэ нүхэдтэм
Ажаһуудалдань амжалтын баяр асарһай.

2.

Арбан хоёр — курантнуудай — сохихолоор
Арзын дээжэтэй хундагаяа үргөөд,
Элинсэгэй нангин заншал ёһоор
Эрхим үгэнүүдээ хэлэбэб юрөөн:
Үлгы ногоон Газар дээрэмнай
Үлзы тайбан байгыш мүнхэдөө.
Үер толоноор мүнхэдөө гэгээрһэй
Үлгэн дэлхэймнай булан бүхэндөө.

3.

Артель бүхэндэ, аймаг городто —
Ажалай илалта мандаха болтогой!
Үбэл дунда хабарай ногооролдо
Үсэдөөр эрмэлзэгшэдтэ юрөөл болтогой!
Комбайн жолоодогшо, газар малтагша,
Космонавт бологшодто юрөөл болтогой!
Арадай бэлигһээ һабагша татагша
Аялга дуушадта юрөөл болтогой!

ШЭНЭ ЖЭЛЭЙ ҺҮНИ

(РАССКАЗ)

Ахалагша конструктор аятайханаар нам уруу шэртээд:

— Мүнөөдэр шинии ээлжээн. Зай, замдаа амжалтатай ябажа бусахыеш юрөөнэб! — гээд, зориг хүсэлдэм зали оруулһандал, эсэгын ёһоор гарым барижа үдэшэбэ.

Одон-онгосынгоо кабина соо зохидхоноор һууришабаб. Онгосоһоом холохоно олон хүн зогсошонхой намда амжалта хүсэнэ ха, баяртай далланад.

Газартай хөөрэлдэхэ ларингфон шэхэндээ углахатайгаа сасуу:

— Бэлэн бай! Дэгдэхэшни! —гэһэн намдуухан абяа дуулабаб.

— Бэлэн!!! —гэжэ бэеэ зэһэн буугай һомонһоо хурдаар огторгой руу шуумайшалайб.

Нилээд үнихэн ниидэжэ, замбуулинай дайда худар оробоб. Онгосом ульгам болоодхино. Бэемнишье хүнгэн шэнги.

Газартаяа хөөрэлдэбэб. Приборнуудаа шалгаха захиралта абаад, кабина соогуураа хараашалнаб. Һула байһан юумэнүүдни толгой дээгүүрни тамарна. Жэгтэй гээшэнь! Бариха һанаатай гараа һарбайхадам, хахуулиһаа үргэһэн загаһадтал халба һүрэшэхэ юм. Иигэжэ һонирхоһоор ябатарни чилээдгүй саг үнгэршэбэ ха. «Приборнуудни эрхимээр хүдэлнэ» гэһэн мэдээ Газартаа дамжуулбаб.

Газараа харахадам, үүрэй толоншуу гэхэ гү, али һолонгошуу туяаран байха юм. Сэдьхэлээ доһолонгүй ябахын аргагүй.

Доромни Африка! Эб нэгэдэһэн арадыень Эхэ оронойнгоо зүгһөө амаршалбаб. Конгын дээрмэшэ Мобутые хонхойсо сохижо, зоболонто арадтань жаргал олгоһойб гэһэн мэдэрэл түрөөдхинэ.

Онгосом ниидэһээр: Дээшээ шэртэнэб. Огторгой холо, оёоргүй зандаа. Зүгөөр одо мүшэд олошороһон хэбэртэй.

Доромни дүлэтэ тэмсэлээр соробхилһон домогто Вьетнам! Хархис дайсадһаа эхэ ороноо сүлөөлхын тула хамаг хүсэеэ элсүүлэн, шэн зоригтойгоор тулалдажа байгаа баатар хүбүүдтэнь Шэнэ жэлэй амжалта хүсэн, амаршалга эльгээбэб.

Онгосоёо өөрөө ябуулха һанаатай руляа залаад туршабаб! Онгосом үгэ дууламгай нүхэртэл залаһан тээшэм дабшана.

Молор һайхан Монгол орон ойртобо. «Хаяа хадхажа һуудаг ханинартаа ороогүй һаа, муулар. Халта орожо, Шэнэ жэлээр амаршалаад гараха юм байна» гээд сэдьхэн, онгосоёо доошонь залабаб. Талаан болоходоо, талада табигдаһан таба—зургаан һэеы гэрнүүдэй хажууда буушабаб. Минии буухые хараһан монгол зон сугларшалай.

— Шэнэ жэлээр! — гэжэ тэдэниие амаршалнаб. Монголшууд намай мэндэшэлэн, гарым бараад:

— Аймшаггүй зүрхэтэй эр байн,—гэжэ дала мүрым альгадан амаршалжа, айлшан болохыемни урибад.

Монгол нүхэдөөрөө Шэнэ жэлэй хундага үргэжэ, сарюухан сэбэр нэгэ хүүхэнтэй хайрын үгэ андалдаад, замдаа ярашабаб. Эхэ оронойнгоо даабари дүүргэжэ ябаһан хүн хадаа яарахал ёһотойб.

Далижаһан одон-онгосодо мордожо, Дэлхэйе нэгэ дахин гороолжорхёод, домогто һайхан Буряад оронойнгоо нэгэ нютагта буужа, инаг дуранайнгаа охёор бадарһан энэрхы урихан тангилтаяа уулзажа баярлаһандаа гарынь шангаар һэжэржэ байтараа һэришэлэйб.

Нюдөө нээгээд харахадаа, Шэнэ жэлэй зүүдэн ха юм гэжэ ойлгобоб.

Федор ЦЫДЕНЖАПОВ.

Таймырска национальна округой Дудинска районой «Таланах» гэжэ колхозой оронуудай һүрэг 1400 толгой болодог юм. Тэдэнэй элүүр энхэ байлгын хойноһоо залуу ветеринарна врач комсомолец Прокопий Ануфриевич Безруких ажаглан хаража байдаг. Долгэн үндэһэ яһанай, Таймырта ходоодоо ажаһуудаг энэ залуу хүбүүн ветеринарна институт дүүргэээд, түрэл нютагаа бусанхай.

ХЭЛЭҺЭНДЭЭ ХҮРЭМӨӨР ХҮДЭЛДЭГ ХҮН

Инженер Людвик Хаушильд ехэл хүхюун хүн даа. Хошон зугаатайгаар дуугарха, хатарха, дуулахашье дуратай юм. Сүлөөтэй сагтаа хада уулаар зайха дуратай. Теэд тэрээн тухай хөөрэжэ эхилхэдэ, сусаршагүй ажалша бэрхэ хүнэй түхэл түбхын түрүүн ойндо ороодхино.

Хэдэн жэлэй урда түрүүшынхеэ намтай ушарһан Турошувска теплоэлектроцентралиин барилгын директор Людвик Хаушильд иимээр лэ һанаандам ородог.

...Хүдэлмэрилдэг кабинет соохи бэшэгэй үргэн стол дээгүүрхи телефон, ном дэбтэрнүүд, үнэһэнэй табюур — булта хажуу тээшээ зайлуулагданхай. Польшын түмэр харгын ехэ карта дээгүүр хэдэн хүнүүд тонгойлдоно.

— Иигээд яахабибди, нүхэр директор? Тэндэхи зам тэсэхэгүй гэжэ түмэр харгышад зүб лэ хэлэһэн байгаа ёһотой. Али иимэ ехэ түхеэрэлгэ Ленинградта захил хэхэгүй байгаа гүбди? — гээд, нэгэниинь асууна гү, али миил һанаата болоно гү?

— Захил хэхэл ёһотой байгаабди, хүндэтэ нүхэрни, — гээд, Людвик Хаушильд урдаһаань арсана. — Баруун оронуудай дурадхаһан турбогенераторнуудай эгээл ехэнь 125 мегаватт, харин совет турбогенераторнууд 200 мегаватт хүсэтэй байна бшуу. Тиигэжэ долоон агрегадһаа 525 мегаватт хүсөөр шүүбэритэнэбди. Энэ хадаа дайнай урда бүхы оронoймнай үйлэдбэрилһэн электрын элшэ хүсэнэй зэргэ болоно. Энэ манда ямар туһатайб гэжэ ойлгоно аабзат?

Үшөө дахин һайса картаяа хараад, түмэр харгын дэбтэр соохи заабаринуудые өөрынгөө дэбтэрэй тэмдэгүүдтэй зэргэсүүлжэ үзэһэн хойноо директор тон зүб үндэһэ баримтатай шиидхэбэри гаргаба ха:

— Теэд яахаб даа. Энэ замаар асаржа болохогүй юм һаань, тойруу харгыгаар, Медыка дээгүүр асархабди. Тэндэхи харгын шорой тэсэхэл байха. Эдээхэн хоёр газарай дүүжэн хүүргэнүүдые бэхилхэбди,— гээд, карта дээрэ бүтүүхэнүүдые зураба.

Комбинадай хажуудахи «Туров-1» гэжэ хүрин нүүрһэнэй уурхай соогуур удангүй директорэй абяан соностобо.

— Газарайнь нюрууе үргэнөөр хуулахадаа, зүб лэ юумэ хэнэ гээшэт, нүхэрни. Теэд мүнөө иигээд дүүрэнэ бэшэ хаям даа. Бүхы ажал хүдэлмэринүүдээ — нүүрһэ малталга, зөөлгые сүм оньһожоруулха ёһотойбди. Комбинадай баригдажа дүүрэтэр нүүрһэ малтан абалгые хоёр дахин ехэдхэхын тула бидэнэр лэ хамаг юумэ шиидхэхэ ёһотой ха юмбибди,—гэнэ.

Үшөө хэдэн часай үнгэрһэн хойно Згожелец тээшэ зурыһан харгыгаар машинаяа залажа ябахадаа, Хаушильд иигэжэ хэлэбэ:

— Загаһа тубшахаяа ошоё гэжэ таниие уриха һанаатай байһан хүм. Форель загаһаар ехэ элбэг нэгэ газар бии. Өөһэдөө ерэжэ гарташни орохо гэмээр. Тиигээд лэ сүлөө болоногүй бшуу даа. Згожельцэдэ гэр байрануудай барилга үргэдхэхэ тухай асуудал Арадай соведтэ мүнөөдэр табихамнай. Энэ манһаа гадуур ошохогүй асуудал ха юм. Мүнөө гурба мянга гаран барилгашадтайбди. Теэд комбинадай барилгын дүүрэһэнэй һүүлээр ойройдоол хэдэн зуугаад хүдэлмэришэд барилга дээрэ үлөөгдэхэ юм. Тиимэһээ гансашье Турошуводо бэшэ, мүн эндэ Повятова центртэ барилгашадтаа байрын гэрнүүдые бариха гэжэ шиидэнхэйбди. Яахадааб гэхэдэ, барилгын дүүрэһэнэй һүүлээр хүнүүд хаана һууринжаха, ажаллаха тухай һанаагаа зобохоёо болихо бшуу.

—Барилгаяа болзорһоонь урид дүүргэхэ һанаатайгта? — гээд асуубаб.

— Энэ ехэ хүшэр асуудал, — гэжэ директор харюусаба. — Яахадааб гэхэдэ, проектлэгшэд болон түсэблэгшэд, инженерна бодомжонуудта үндэһэлэн, барилгын болзор тогтооһон байгаа. Тиимэһээ шэнэ болзор тогтоожо боломоор үндэһэ баримта бэдэрхэ хэрэгтэй.

...Нёдондо Польшын хүдэлмэришэнэй нэгэдэмэл партиин IV съезд дээрэ Хаушильдтай хоёрдохёо уулзаһан байнаб.

— Барилгын шэнэ болзорой үндэһэ баримта бэдэрэлгэ тухай хөөрэлдэһэнөө һананагта, — гэжэ тэрэ энеэбхилэн асууба. —

— Тиигээд, олообта?

— Найдамтайхан үндэһэ баримта олдоо даа!..

Забһарлалгын дүүрэһэн тухай хонхо ханхинажа, бидэндэ хөөрэлдөөгөө түгэсхэхэ арга олгобогүй. Тиигээшье һаань, коммунист Хаушильд съездын эндэртэ гаража, хөөрөөгөө үргэлжэлүүлээ һэн.

— Турошувай барилгашад олон зүйлэй хүдэлмэринүүдые оньһожоруулаа, хүдэлмэриин технологи нарижуулан һайжаруулаа, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлээ. Тэрээнэйнь ашаар барилгын болзор дүтэлүүлхэ аргатай болонхойбди. Тиибэшье түхеэрэлгэнүүдые асарха болзор мүн лэ манда хамаатай. Ойройдоол хэдэхэн часай урда Ленинградһаа бусажа ерэбэб. Совет турбина бүтээгшэд манай уряае үнэн зүрхэнһөө дэмжээд, турбогенераторнуудые болзорһоонь урид ябуулхабди гэжэ найдуулаа, — гэжэ хэлэбэ.

Турошувай коммунистнуудай түлөөлэгшэ зал соохи бүхы хүнүүдэй альга ташалга доро үшөө иигэжэ хэлэбэ:

— Манай ханинарай, манай турошувайхидай хэлэһэн үгэ бата: бидэнэр барилгаяа нэгэ жэлээр болзорһоонь урид дүүргэхэбди!

...Польшын Арадай Республикын тогтоһоор 21 жэлэй ойн урда тээ, 1965 оной зун Людвик Хаушильдтай гурбадахяа уулзаһан байнаб. Турошувска теплоэлектроцентралиие ашаглалгада үгэһэнтэй дашарамдуулан, гурба мянган барилгашадай митинг болоо. «1.400 мегаватт, 17 миллион тонно хүрин нүүрһэ Турошув нэгэ жэлээр болзорһоонь урид үгэхэ» — гэһэн үгэнүүдтэй плакат президиумэй столһоо дээгүүр үлгэгдэнхэй.

Барилгын директор инженер Людвик Хаушильд ендэртэ гараба.

— Бидэнэр туйлаһан дээрээ тогтохо гэжэ һананагүйбди, — гээд тэрэ хэлэбэ. Турошувай барилгашад станциин хүсые түсэбһөө гадуур 1.800 мегаваттда хүргэхэ уялга абана. Манай барилга хани барисаанай барилга ха юм. Ленинградай турбина бүтээгшэд, ГДР-эй механизаторнууд, Чехословакиин прибор бүтээгшэд, Венгриин термоизоляторщигууд энэ барилгада хабаадалсаһан байна. Энэ манай хамтын ажал гээшэ. Тиимэһээ тэрэнэй аша үрые хамтаараа ашаглаха ёһотойбди. Энээнһээ хойшо манай «Турошув», «Мир» гэжэ энергосистемэтэй холбогдонхой.

...Людвик Хаушильдын гарта нэгэ баглаа ягаан сэсэгүүд барюулагданхай. Республикын үндэр дээдын шан — «Ажалай Туг» гэжэ орден тэрэнэй энгэртэ ягаан сэсэг шэнгеэр яларба.

Ю. ТКАЧЕНКО.
(АПН).

Спорт — Спорт

Амаралтын үдэр санаар сэнгэхэдэ зохид лэ...
Б. ДАШИЕВАЙ фотоэтюд.

Бухэ барилдаан

БУРГАЛТАЙНХИДЫНЬ ДИИЛЭНЭ

Бургалтайн ба Алцагай 8 жэлэй һургуулинуудай һурагшад урзанданһаа хойшо барилдаагаар хоорондоо мүрысэдэг заншалтай болонхой. 1964 ондо эдэ һургуулинуудай һурагшадай уулзахада бургалтайнхид Алцагай һурагшадые 9:1 тоотойгоор диилэһэн байгаа.

Үнгэрэгшэ декабрьда дахяад уулзаба. Тиихэдээ дүрэ буляалдалгаар, буряад барилдаагаар хүсөө туршалсаа. Алцагайхид баһал бираагүй, дахяад илагдаа. Бургалтайн һурагшад дүрэ буляалдаагаар 5:0, буряад барилдаагаар 4:1 тоотойгоор диилээ.

Эдэ хоёр һургуулиин эдир спортсменууд байгша оной хабар үшөө дахин уулзаха гэжэ хэлсэбэ.

А. БАДМАЕВ.

Зэдэ.

Шатар

ЭРХИМҮҮД ШАЛГАРАА

Шатараар Буряадай облпрофсоведэй шанда хүртэхын түлөө командын түрүү һуури эзэлэлгэ түлэг үргэлжэлһөөр.

Гурбадахи уулзалгада «Забайкалец» командын шатаршад шанга тулалдаанай удаа түмэр замшадые илажа, нааданайнгаа таблица дээрэ 8,5 очко бэшүүлбэ.

Буряадай эрдэм шэнжэлэлгын комплексно институдай команда «Торпедо» командын шатаршадые угтаа. Тиихэдээ 9:6 тоотойгоор энэ командые шүүһэн байна. Хойшолуулагдаһан нэгэ партитай.

Геологууд соёлой хүдэлмэрилэгшэдтэй уулзажа, шангахан тулалдаа үргэлжэлүүлбэ. Гээшье һаа, соёлой хүдэлмэрилэгшэд 8:6 тоотойгоор даб дээрэ буляа. Теэд хойшолуулагдаһан хоёр партитай. Тэдэ партинуудтаа геологууд шүүжэ магадгүй.

Дүрбэдэхи уулзалгада тэмсэл улам даамайраа. Буряадай хүдөө ажахын институдай коллектив түмэр замшадай хэһэн добтолгые гэдэргэ сухарюулан, тэдэнийе 12,5:3,5 тоотойгоор шүүгээ.

«Забайкалец» командынхид түмэр замай транспортынхидые 10,5:5,5 тоотойгоор шүүбэ.

Соёлой хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой команда эрдэм шэнжэлэлгын комплексно институдай командатай ана-мана болодожо байһаар нүгөөдүүлээ 9:7 тоотойгоор арайхан шүүһэн байна.

Дүрбэдэхи уулзалгын һүүлээр хүдөө ажахын институдай команда 30 очкотой, «Забайкалец» команда — 25,5, соёлой хүдэлмэрилэгшэд 24 очкотой болоод ябана.

А. МИХАЙЛОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Буряадай хүдөө ажахын институдай болон «Локомотивай» командануудай шатаршад А. Сынгунова, Г. Комлева гэгшэдэй уулзалга.

Л. ГАРМАЕВАГАЙ фото.

Эдэ һонинуудые уншаа һэн гүт?

Томо городууд

Арад зонойнгоо тоогоор 8.613.000 хүнтэй Токио дэлхэй дээрэ түрүү һуури эзэлнэ. Удаань Нью-Йорк ороно. Тэндэ 7.781.984 хүн ажаһуудаг. Олон зонтой табан томо городуудай тоодо 6.900.000 хүнтэй Шанхай, 6.317.000 хүнтэй Москва, 4.422.165 хүнтэй Бомбей ороно.

Хомор үзэгдэл

Швед Нильс Паульсен гэгшэ 160 хүрэһэн байна. Паульсенай наһа барахалаар, хогшол зөөрипь хоёр хүбүүдтэнь үлөө. Бага хүбүүнпинь 9-тэй, ехэ хүбүүнинь 103-тай байһан.

Дүтынхиһөө түрүүн...

Москвагай консерваториин Ехэ залай хойгуурхи һуурида һууһан хүн Дальнэ Востогто гэртээ, радиогой дэргэдэ һуугаад, энэ концерт шагнаһан хүнһөө 0,02—0,03 секунда хожом тэрэ хүгжэм дууладаг байна.

Ургалтын тоо

Совет засагай жэлнүүдтэ манай ороной городуудай тоо хоёр дахин олон болоо. 1917 ондо 797 городтой байһан һаа, 1964 ондо городой түхэлэй 3.255 тосхонуудые тоололсонгүйгөөр, 1.763 городтой болоһон байнабди.

Эгээн ехэ хүүюур

СССР-тэ уһанай эгээн дээрэһээ унадаг хүүюур Курильска аралнуудай Итуруп олтирогой зүүн-хойто хажууда байдаг. Тэндэ хадаһаа бууһан горхоной уһан далай руу ороходоо, 141 метр дээрэһээ унадаг байна. Тэрэ хүүюур «Илья Муромец» гэжэ нэрэтэй.

(Календарьнуудһаа абтаба).

АЗА ТАЛААНТАИШУУЛ

1965 ондо гаргагдаһан лотерейн билет тараалгада республикымнай арад зон хүртэжэ ядатараа хабаадалсаа. Үнгэрэгшэ жэлдэ гаргагдаһан гол тиражнуудһаа гадна, нэмэлтэ—наймадахи тираж гаргагдаһан байна. Тэрэ тиражда хэзээ хэзээнэйхиһээ олон —60 «Волга» автомашина шүүгдэхэ. Тиражынь декабриин 29-дэ болоо.

Долоодохи тиражда хабаадалсаһан Улаан-Үдэ городой финансын таһагай коллектив 526 түхэригэй сэнтэй пианино 100 хэһэгэй багса биледээр шүүбэ. Дурсагдаһан тиражда тудаһан шүүбэринүүдые городой нөөсэлгын кассанууд түлэжэ үргэлжэлһөөр.

Городой больницын медсестра Е. А. Алексеенко, реалбазын хүдэлмэришэн П. П. Корытов гэгшэд баһал пианино шүүгээ. Т. Г. Шелехов, Б. Д. Афанасьев гэгшэдэй билетдэ «Планета» гэжэ мотоцикл тудаа. 8 хүн холодильник, 10 хүн ковёр, 3 хүн мотоцикл, 14 хүн хубсаһа угаадаг машина, 17 хүн мотовелосипед, 11 хүн радиоприёмник, 23 хүн велосипед гэхэ мэтые шүүгээ һэн.

Мария Петровна хүгшэн Света Белова гэжэ аша басаганайнгаа 8 наһа хүрэхэдэнь лотерейн гурбан билет абажа үгэһэн байгаа. Тэдэ билеэйнь нэгэндэ пианино тудашоо. Биледээ шалгуулхадаа хүгшэн эжынь: «Ашамни пианистка болог лэ» гэжэ хэлэһэн байна.

А. ПОЛОВНИКОВ.

ХИЛЫН САAНАҺАА
ТЕЛЕФОН ★ ТЕЛЕГРАФ ★ РАДИО

ЭРХЭ СУЛӨӨГЭЙ ЗАМААР

Бирмын ниислэл Рангунай түбтэ национальна элитэ ехэ полководец Банлулын нэрэмжэтэ талмай бии. Ороной бэеэ даанхай байдалтай болоһоной хүндэлэлдэ зорюулагдажа, сайбар-боро үнгэтэй хүшөө эндэ бодхогдонхой. Тогтоһон заншалай ёһоор Бирмын бэеэ даанхай байдалтай болоһон шэнэ жэлэй эхиие үглөөнэй 4 часта тэмдэглэхын тулада январиин 3—4-нэй һүни эндэ хэдэн мянган рангунайхид гоё һайханаар хубсалаад, жэл бүхэндэ эндэ ерэдэг. Бирмын газар дээрэ эрхэ сулөөгэй туг мандаһаар 18 жэл гүйсэбэ.

1948 ондо засагаа гартаа абаһан национальна буржуази олониитэ арад зоной этигэл найдабариие харюулжа шадаагүй. Национальна буржуази хадаа харин дулдыдалгаһаа ороноо гаргаха һэдэлгэ хээгүй. Англиин болон бусад монополинууд Бирмые захяад һабартаа бажууджа ороһон байха юм. Хүдөө нютагуудта помещигүүд, аралжаа наймаашад урда мэтэ эзэрхэжэ байгаа. Таряашад улам бүри олоороо үгырэн ядаржа ороо. Доторой тэмсэлэй таһалгаряагүй боложо, орон доторхи байдалай хёмороотой болоһон дээрэһээ тогтууригүй оршон байдал тохёолдоо. Энэ хадаа Бирмын гүрэнэй таһаран бутарха аюулда хүргөө.

Иимэ оршон байдалай тохёолдоод байхада, Бирмын национальна баатар генерал Аун Санай дайшалхы соратник генерал Не Вин түрүүтэй патриотическа үзэл баримталдаг армиин офицернүүд 1962 оной мартын 2-то орон дотор засагаа гартаа абаһан байгаа. Гүрэнэй засагай дээдэ орган бологшо Революционно совет байгуулагдаа. Социалис ёһоор шэнэ общество байгуулха гээшэ өөрымнай зорилго болоно гэжэ энэ совет соносхоһон юм. Совет хадаа «Социализмда орохо бирманскэ зам» гэжэ политическа деклараци соогоо социально-экономическа үргэн ехэ шэнэдхэлгэнүүдые хэхэ программаяа найруулан хэлэһэн байгаа. Энэ программыень олониитэ арад зон дэмжэһэн байна.

Капиталисбэшэ замаар дабшаха зуураа, Бирмэ хэдэн олон угаа шухала социально-экономическа хэмжээ ябуулгануудые богонихон саг соо бэелүүлээ. Эдэ хэмжээ ябуулганууд ороной экономикодо харин монополис капиталай эзэрхэлгые зайсуулха, гүрэнэй бата бэхи сектор байгуулха арга олгоо. Харин, тэрэшэлэн национальна томо болон дундуур капиталые гүрэнэй мэдэлдэ абаха политика бэелүүлхэдээ, Революционно совет банкнуудые, харин нефтиин болон ашагта малтамалнуудай промышленностиин бүхы компанинуудые, гадаадын болон дотоодын оптово худалдаа наймаае, транспортын болон хэлхээ холбооной хэрэгсэлнүүдые хиналта дороо абаа. Миин байһан ямаршье предприятиие гүрэнэй мэдэлдэ абаха эрхэ олгоһон хуулиие правительство 1964 оной һүүл багаар баталан абаһан байха юм.

Ороной диилэнхи олонхи хүн зоной ажаһуудаг хүдөө тосхонуудта шэнэ хүтэлбэри хэдэн шухала хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлээ. Аграрна реформо үнгэргэхэ талаар тусхай комитет 1962 ондо байгуулагдаа һэн. Энэ комитет хадаа «газарые таряашадта үгэхэ» гэһэн гол ёһо баримталха зэргэтэй байһан юм. Үнгэрһэн гурбан жэлэй турша соо Революционно совет газарай талаар хэдэ хэдэн хуулиие бэелүүлээ. Эдэнь таряашадай байдалые нилээд ехээр хүнгэдхэжэ үгөө. Тэдэнэр гүрэндэ үгэхэ үриһөө сулөөлэгдөө, мүн помещигүүд болон феодалнуудта арендына түлөөһэ үгэхэеэ болёо. Арендын түлөөһэ хүсэдөөр болюулха тухай хуули феодалнууд болон помещигүүдэй газарые эзэмдэн эдлэлгэдэ ехэхэн сохилто боложо үгөө. 350 помещигүүд болон феодалнууд жэл бүри миллион үлүүтэй таряашадта газараа арендээр үгэжэ, 13 миллион джа олзо оруулдаг байһан аад, энэ хуулиһаа уламжалан, тэрэниие абажа шадахаяа болиһон байна.

Ороной экономикын үндэһэ һуури бологшо хүдөө ажахые хүгжөөлгэ ехэ удха шанартай гэжэ тоолодог дээрэһээ правительство газар уһалха хүдэлмэри хэхын тулада ехэ мүнгэ зөөри һомолдог, таряашадта үрьһаламжа үгэдэг болоо. Гол түлэб СССР болон ЧССР-эй туһаламжаар Бирмэдэ 58 машинно-тракторна станци байгуулагдаад хүдэлжэ байдаг, ороной түбэй гандуу районуудта Советскэ Союзай туһаламжаар газар уһалха түхеэрэлгэнүүд бодхогдожо байнхай. Таряашадай һайн шанартай үрэһэ, үтэгжүүлгэ олжо абахын, тэрэшэлэн хоёрдохи ургаса хуряаха аргатай байхын тулада 1965—1966 онуудай бюджедээр таряашадта 86 миллион джа урьһаламжа үгэхөөр хараалагданхай.

Шэнэ ажабайдал зохёолгодо һаад ушаруулдаг хархис хүсэнүүдтэ эсэргүү эрид шанга хэмжээнүүдые Бирмын правительство абана. Тиихэдээ олониитэ арад зондо правительство түшэглэдэг байха юм. Хүдэлмэришэд болон таряашадай суглаанууд орон дотор жэл бүхэндэ үнгэргэгдэжэ, бии байһан дутуу дунданууддаа усадхаха талаар делегадууд дүй дүршэлөө халан абалсадаг.

Бирмэ хадаа бэеэ абанги, энхэ тайбанаар зэргэ оршон байха политика шууд бэелүүлдэг юм. Бирмэ хадаа бага бэхи эб найрамдалай түлөө, буу зэбсэг бүгэдэ ниитээрээ, хүсэдөөр хуряахын түлөө, термоядерна зэбсэг хорихын түлөө, сэрэгэй бүлэглэлнүүдтэ хабаадалсахагүй, колониальна гурим усадхахын түлөө тэмсэдэг юм.

Советскэ Союзай болон Бирмын арадууд бата бэхи хани холбоо барисаатай. Совет-бирмын худалдаа наймаанай харилсаан 10 гаран жэлэй турша соо амжалтатайгаар хүгжэжэ байнхай. Бүхы бирмынхидтэ баясхаланта үдэр бологшо январиин дүрбэнөөр дашарамдуулан, тэдэндэ совет хүнүүд үнэн зүрхэнэй амаршалга хүргэнэ, шэнэ Бирмые байгуулгадаа ехэ амжалта түйлахыень хүсэнэ.

А. МАЛОВ.
(АПН).

ДЭЛХЭЙН БҮХЫ ОРОН НЮТАГУУДҺАА

Түүхэтэ ушар

ЛА-ПАС. Кубын революциин илалтын долоон жэлэй ойдо, январиин 3-да Гаванада нээгдэхэ, гурбан түбиин арадуудай һанал нэгэдэлтын конференцидэ зорюулан, Боливиин «Унидад» газетэ тусхай номер гаргаа.

Энэ хадаа юрын конференци бэшэ, харин угаа шухала удха шанартай түүхэтэ хэрэг болоно гээд конференци тухай тогтоходоо, газетэ тэмдэглэнэ. Хоридохи зуун жэлдэ империализмын болон шэнэ түхэлэй колониализмын бии байһан ушар хүн түрэлтэндэ эшэгүүритэ муухай ябадал болоно. Тиимэһээ хамтынгаа дайсанда эсэргүүсэн тэмсэхэ юрэнхы стратегиие түргэнөөр хараалха гээшэ гурбан түбиин мүлжэгдэгшэ арадуудта тон шухала болоо гээд газетэ заана.

Централно-Африкын Республикадахи байдал

БАНГИ. Централно-Африкын Республикада (ЦАР) январиин 1-нэй һүни гүрэнэй урбалта болоо гээд Франс Пресс агентствын корреспондент Бангиһаа мэдээсэнэ.

ЦАР-ай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй главна командалагша полковник Бокасса засагые булимтаран абаа.

«Орон доторхи засаг түрые арми гартаа абаба. Дако гэгшын правительство унагаагдаа. Үнэн зүб байдалай эхин ерэбэ» гээд, полковник Бокасса мэдүүлээ.

«Булюу ехэ эрхэтэй анги бологшо буржуази усадхагдаха, бүхы эрхэтэдэй тэгшэ эрхэтэй байха шэнэ үе саг эхилбэ» гээд тэрэ мэдүүлһэн байха юм.

Национальна суглаанай тараагдаһан тухай Бокасса соносхоо. «Хүсэтэй, тогтууритай правительство байгуулхаб» гэжэ полковник журналистнуудта хэлээ. Гэбэшье иимэ правительствын хэзээ байгуулагдаха тухай тодолжо хэлээгүй. Унагаагдаһан правительствын гурбан министр арестовалагдаа гэжэ мэдүүлхэ зуураа, Бокасса «сэбэрлэлгын хүдэлмэри» үргэлжэлһөөр гэһэн шалтаг бараад, тэдэнэй нэрые дурдахаһаа арсаһан байна.

Өөрынгөө правительствын гадаадын политика тухай тогтоходоо, харин гүрэнүүдтэй баталагдаһан бүхы хэлсээнүүд хүндэлэгдэхэ гэжэ полковник Бокасса лаблан баталһан байха юм.

Нкрумын шэнэ жэлэй бэшэг

АККРА. Урда Родезидахи хэсүүтэй байдал, Вьетнамдахи зэрлиг дайн байлдаан, Инди Пакистан хоёрой хоорондохи арсалдаа тулалдаан, тэрэшэлэн Доминиканска Республикадахи байдал дэлхэй дээрэхи амгалан тайбан байдалда аюул тохёолдуулдаг байгаа, тохёолдуулһааршье гээд Ганын президент Кваме Нкрума Ганын арадта хандаһан шэнэ жэлэйнгээ бэшэг соо мэдүүлһэн байна. Уласхоорондын шухалын шухала асуудалнуудые шиидхэлгэдэ Ганын оруулһан туһа нэмэри тухай тогтоходоо, президент иигэжэ онсолон тэмдэглээ. Буу зэбсэг хүсэдөөр, бүгэдэ ниитээрээ хуряахын түлөө Ганын правительство саашадаашье оролдолго гаргаха. Шэнэ түхэлэй колониализмын аюулһаа һэргылхыень хүгжэжэ эхилһэн оронуудта Нкрума һануулһан байна.

Ганые индустриализацилха программые бэелүүлгээр һүүлшын хэдэн жэлэй турша соо ехэ амжалта түйлагдаа гээд президент тэмдэглээ.

Сириин шэнэ правительство

ДАМАСК. Салах Битар Сириин шэнэ правительствые байгуулаа. Премьер-министр Юсеф Зейнэй правительствын орондо энэ правительство байгуулаа. Сириин зонхилхы партиин гэшүүдэй дунда арсалдаанай гараһан дээрэһээ урдын правительство үнгэрэгшэ жэлэй декабриин 21-дэ тушаалһаа бууһан юм.

Де Голлиин мэдүүлгэ

ПАРИЖ. Бүхы арадуудай дура хүсэл, бүхы гүрэнүүдэй ажал ябуулга гаража байгаа жэлдэ амгалан тайбан байдал тээшэ зорюулагдаха ёһотой гэжэ дипломатическа корпусой гэшүүдтэй уулзахадаа, Франциин президент де Голль мэдүүлээ. «Байлдаанай боложо байһан газарта ямаршье хүсэ хэрэглэлгэ амгалан байдал тогтоожо шадахагүй, имагтал хамаатай талануудай хоорондо холбоон байгуулагдаад, өөрынгөө хилын гадаа тээ зэбсэгтэ али бүхы хамааралсалга хэхэһээ али али талын арсаад байгаа һаа, гуримшуулга хэгдэжэ шадаха» гээд тэрэ хэлэһэн байна. Франци хадаа иимэ эрхэ байдалда холбоо барисаа байгуулжа, оролдолго гаргахаһаа арсахагүй байна гээд де Голль нэмээжэ хэлээ.

Занзибарта плантацинууд гүрэнэй мэдэлдэ абтана

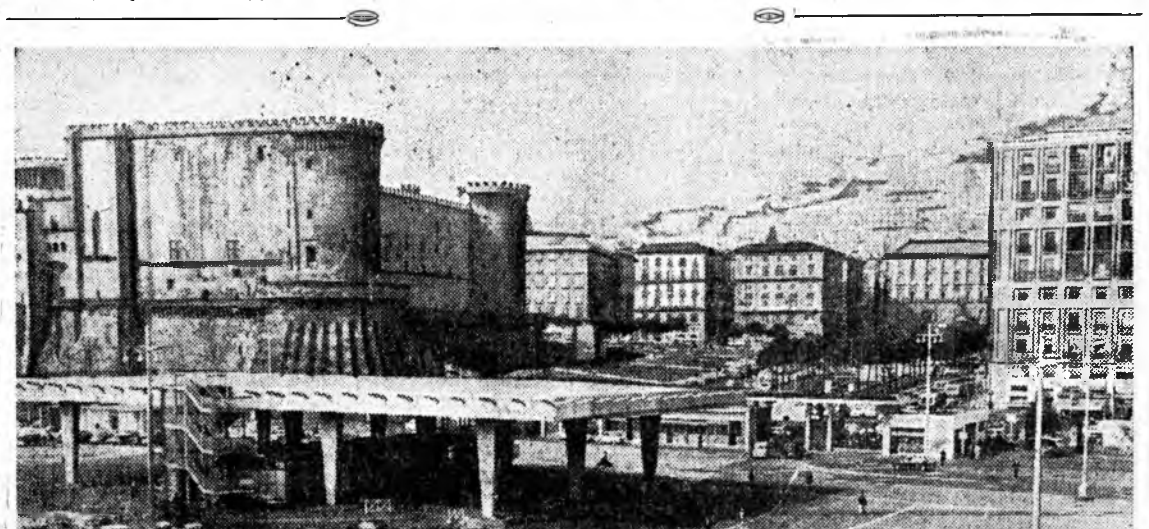
ЗАНЗИБАР. Энгэй хүнүүдтэ хабаатай долоон плантациие правительство гүрэнэй мэдэлдэ абаа.

1964 оной январьда арадай революциин болоһоной ашаар аралнууд дээрэхи бүхы газар гүрэнэй мэдэлдэ ороһон байна. Гэбэшье худалдагдадаг продукциин гол хубииень хангадаг үрэ жэмэстэ модонууд энгэй хүнүүдэй мэдэлдэ зандаа үлэһэн.

Занзибарай революционно правительство плантацинуудые гүрэнэй мэдэлдэ абаха политика бэелүүлжэ байна. Үнгэрһэн хоёр жэлэй турша соо 650 гаран элдэб плантаци гүрэнэй мэдэлдэ абтаа. Нёдондо жэлэй июньһээ эхилэн арал дээрэхи участогууд таряашадта хубаан үгтэнэ. Гүрэнэй мэдэлдэ абтаһан плантацинууд дээрэ хамтын ажахынууд байгуулагдана. Госхозууд болон кооперативуудые байгуулжа, хүдөө ажахые хүгжөөхэ гэжэ Занзибарай правительство түсэблэнэ.

Табмэнэй бэшэг

МОНРОВИ. Урда Родезиин Смидэй засаг түрые унагаалгада туһа үзүүлхыень уряалан, бүхы африкынхидта Либериин президент Уильям Табмэн шэнэ жэлээр дашарамдуулан хандаа.

ИТАЛИ. Далайн вокзалһаа Неаполиин түхэл иимээр харагдадаг. Зүүн гарһаа: наада талаадань туристнуудые шэрэдэг улаашад.

ТАСС-ай фотохронико.

ШОГТОЙ ХҮХЮУН ШОБДОГ

(Онтохон)

Урданай сагта һэн ха. Шобдог гэжэ шогтой хүхюун хүн нэгэтэ үдэшэлэн Бадма баянайда оробо. Гэр соонь бүрэнхышэг. Бурханайнь урда зула бадарна. Баруун банза дээрэнь айлшад урдаа архи, мяха табюуланхай һууна. Баһа тэндэнь тоһон дэн тортог хаян бүрүүлтэнэ.

Бадма баян хоймортоо хоёр барлаг хүбүүдтэ хуянгаа даруулжа, балсангаа бажуулгажа һууна ха. Шобдог тэрэниие шоо үзэн, шобто хаража, энэ ольхогорые хадхууртайхан халаахайгаар шэрбээд абаһайб гэһэн сэдьхэл бодолдо эзэлэгдэбэ. Тиигээд бурхандань мүргэжэ, айлшадыень амаршалаад, галай гэрэлдэ эдеэгээ аягалжа һууһан баянай һамгые, үүдэнэй хажуугаар байһан зараса барлагуудыень мэндэшэлээд, урда ханын захаар табигдаһан жабдан дээрэ һуушана ха.

Ехэрхэжэ енгүүрхэшэһэн баян сабшалаагүй сагаа эреэн нюдөөр шэртэжэ, «ши, Шобдог, намайе тоохоор бэшэ хэзээнэй иимэ баян бүдүүн болошобош. Нюрганшни зохолоолтай» гээд, баһанхад бүдүүн хоолойгоор бадашана ха.

Шогтой хүхюун Шобдог һууриһаа һард бодожо, альгаа дэлгээ доро дохёод иигэжэ хэлэбэ: «Амар мэндэ, ахай ноён! Таамнай өөрөө бэеэрээ һуугаа һэн хаямта. Танаа танингүй, эдэ хүбүүд торхотой эһээбэри эдьхэжэ байна хаям гэжэ һанажа һуубалби». Сэсэн үгэдэ шэрбэглэһэн баян амаа таглагдажа, анираа хатаһан гэхэ. Тиихэдэ тэндэ байгшад ляхын аргагүй мэргэнээр яһа дайруулан хэлэбэл гэлдэжэ, эльгээ эгшэтэрээ энеэлдэһээр тараа һэн ха.

Б-М. ДЫШИНОВ.

КЛУБ НЭЭГДЭЭ

XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой түб һуурин — Ташалан тосхондо шэнэ клуб баригдаба. Тэрэ клуб һаяхан нээгдэжэ, нютагайнь арад зон ехэ баяртайгаар эндэ суглараад, шэнэ клубтаа наада зугаа дэлгээ.

200 хүнэй һууритай тэрэ клубынь шэнэ, гоё мебельнүүдтэй, доторое портрет, уряа лозунгнуудаар шэмэглэгдэнхэй. Клуб барихадань Хандагатайн леспромхоз ехэхэн туһа хүргэһэн байна.

Клуб нээлгын суглаанда Буряадай АССР-эй Соёлой министерствын, КПСС-эй Загарайн райкомой, аймгүйсэдкомой, хүршэ «Гигант» колхозойнь, Хандагатайн леспромхозой түлөөлэгшэд байлсаа. Тэдэнэр XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой ажахын болон культурын хүгжэлтэдэ ехэ амжалта хүсэһэн байна.

Б. НИКОЛАЕВ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Мүнөөдэрэй номерто:

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Зорилгонууднай тодорно» гэһэн түрүү бэшэг; Москва, Ленинград городуудай промышленна предприятинуудай коллективүүдэй эдэбхи үүсхэл тухай «Түмэр болон бусад материалнуудые гамтайгаар гаргашалжа, тэрэнэй ашаар продукци нэмэжэ бүтээдэг болохо тухай» гэһэн КПСС-эй ЦК-гай тогтоол тушаа статья; үдэрэй шухала һонинууд; ТАСС-ай мэдээсэлнүүд.

Хоёрдохи хуудаһанда: «КПСС-эй ЦК-гай Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлэе!» гэһэн гаршаг доро И. Приходькын «Хангалтаһаа ехэ юумэн дулдыдаха» гэһэн статья; ажаһуудалай хэрэглэмжые хангадаг предприятинуудай хүдэлмэри тухай уншагшадай бэшэгээр А. Коротаевагай хэһэн шэнжэлгэ; «Хонидой хурьгалалгын урда тээ» гэһэн гаршаг доро М. Мясниковой «Түл абалтадаа бэлэн» гэһэн корреспонденци.

Гурбадахи хуудаһанда: хилын саанахи һонинууд; АПН-эй материалнууд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: республикын һонинууд.

Сагай шэнжэ

Улаан-Үдын авиаметстанциин мэдээсэһэнэй ёһоор, мүнөөдэр республика доторнай сагай уларил иимэ байхаар хүлеэгдэнэ.

Үүлэтэйшэг байха. Республикын урда захаар саһан ороходгүй, бэшэ тээгүүр бага зэргэ орохо. Байгал шадар 5—10, бэшэ тээгүүр 13—18, Улаан-Үдэдэ һүниндөө 24—26, үдэртөө 16—18 градус хүйтэн байха.

Редакторай орлогшо
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Манай адрес, телефонууд

АДРЕС ОБЪЕДИНЕННОЙ РЕДАКЦИИ: гор. Улан-Удэ, улица Ленина, 35. Телефоны: редактора—23-67, зам. редактора—38-42, зам. редактора—35-84, секретариата—27-37, отделов: сельскохозяйственный—47-59, 35-14, промышленный—48-89, 33-61, корректорская—35-95.

Улица ЛЕНИНА, 26. Телефоны отделов партийной жизни—40-49, идеологический—24-74, советского строительства и быта—34-93, рабселькоров и писем—25-41, 38-30, информации—34-05 и переводов—24-74.

гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Совете Министров Бурятской АССР.

Н03301.

Зак. № 29.